

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
23. DEC.
1987

Letnik XLII.
Štev. 53 (2360)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

Vseavstrijski protest proti politiki ločevanja – 7000 demonstrantov pred uradom zveznega kanclerja!

Dunaj je bil preteklo soboto vseavstrijsko središče protesta koroških Slovencev in avstrijskih demokratov proti načrtovanemu ločevanju otrok na dvojezičnih šolah na južnem Koroškem. Nad 1200 Slovencev iz vseh krajev dvojezičnega ozemlja se je s protestnim vlakom peljalo na Dunaj, da bi skupno z nemškogovorečimi demokrati demonstrirali proti ločevalni politiki avstrijskih strank in opozorili med-

narodno javnost o neodgovornem dejanju s slovensko manjšino na Koroškem.

Demonstracija je popolnoma uspela: nad 7000 demonstrantov se je zbralo pred dunajsko opero za protestni pohod skozi center Dunaja do Urada zveznega kanclerja. Posebna delegacija pod vodstvom tajnika ZSO dr. Marjana Sturma je ministru Löschnaku ob tej priložnosti predala protestno resolucijo, v kateri vsi udeleženci

demonstracije zahtevajo takojšen preklic tristranskega ločitvenega sklepa, zavrnitev „koroškega pedagoškega modela“, ter ponovno zasedanje zvezne strokovne komisije pri ministrstvu za pouk na osnovi referentskega osnutka iz avgusta 1987.

Dr. Marjan Sturm je pri razgovoru z ministrom Löschnakom poudaril, da za Slovence ne more biti nobenega ločitvenega kompromisa in

da se bomo Slovenci vsaki ločitvi odločno uprli. Sturm je v razgovoru tudi zahteval odpravo prijavnega principa, ker je to način diskriminacije slovenske manjšine na Koroškem.

Minister Löschnak pa je delegacijo obvestil, da bodo Slovenci sredi januarja vabljani na razgovor s predsedniki parlamentarnih klubov SPÖ in ÖVP, pri katerem pa bo osnova pogajanj „koroški pedagoški model“...

Socialistična frakcija je vložila zahtevo, s katero naj Evropski parlament obsodi vsakršen ločevalni ukrep, ki pomeni hkrati tudi diskriminacijo v izobra-

Evropski svet o ločevanju

zbi, saj želja Avstrije, integrirati se v Evropsko skupnost, ni združljiva z ločitvenimi namerami. Avstrijsko vlado in parlament pozivajo, da šolstva ne spremeni brez privoljenja slovenske manjšine, od Francije in Anglije pa zahtevajo, da kot podpisnici državne pogodbe ločevanje v Avstriji obsodita.

PREBERITE

na strani

- 2 Občni zbor Zveze slovenskih zadrug
- 4 Demonstracija za tovarno Obir
- 6 Nagrada za Miha Kapa
- 7 Policija „zaprla“ žitrajško šolo
- 8 Radijski in televizijski spored za dva tedna
- 14 Vestnikova nagradna križanka
- 16 Slovenski športniki leta 1987

**Danes
24 strani!**

Kolona demonstrantov v centru Dunaja je bila mogočna in skorajda nepregledna. Tudi slabo vreme ni moglo motiti velikega solidarnostnega vzdušja uspele demonstracije.

Pliberk: Priprave na ločitev otrok v šolah že tečejo...!

Kljub zagotovitvam zveznega kanclerja dr. Vranitzkega so se na Koroškem že začele priprave na ločevanje otrok na dvojezičnih šolah! Tako je pliberški župan Franz Mikusch pisal vsem ravnateljem na ljudskih šolah v občini, da do 14. januarja 1988 javijo, koliko dodatnih razredov bodo potrebovali v šolskem letu 1989/90, če bo prišlo do realizacije novega šolskega zakona (več na 7. strani).

40 let Gorenjskega glasu

Gorenjski glas sodi med najmočnejša regionalna glasila v Sloveniji. Pretekli teden je ta časopis, ki je dalj časa izhajal kot tednik in zdaj že vrsto let dvakrat tedensko, praznoval 40-letnico izhajanja. Ob tej priložnosti je izšla slavnostna številka, v kateri uredniki, sodelavci in predstavniki družbeno političnih organizacij Gorenjske pišejo o pomembni vlogi, ki jo je list opravljal kot informativno glasilo v tej regiji.

Na slavnostni prireditvi je pozdravne besede spregovoril glavni urednik Štefan Žargi, slavnostni govornik pa je bil minister za kulturo SRS Vladimir Kavčič.

Uredništvu in vsemu kolektivu, ki je v teh štirih desetletjih s pozornostjo spremljalo tudi dogajanja na Koroškem, k jubileju iskreno čestitamo in mu tudi v bodoče želimo uspešno delo.

Božično drevo iz Sel na Petrovem trgu

Od sobote zvečer razsvetljuje Petrov trg v Rimu 28,5 metra visoko božično drevo, posekano v selskih gozdovih. Zastopniki so darilo uradno predali papežu Janezu Pavlu II. Krški škof Dr. Kapellari je svetemu očetu zaželel vesele božične praznike tudi v imenu slovenskih vernikov (v slovenščini), poslovodeči deželni glavar Frühbauer pa je posebej opozoril na simbolični pomen božičnega drevesa, ki prihaja iz dvojezičnega območja. Frühbauer se je papežu zahvalil za audienco in ga pozdravil v imenu prebivalstva, deželnega glavarja Wagnerja in v imenu vseh Korošic in Korošcev. Kot predstavnik selske občine je bil v Rimu župan Anton Hribernik.

Zaradi praznikov bo izšla naslednja številka „Slovenskega vestnika“ šele v četrtek, 7. januarja 1988. Kot vsa leta Vas tudi tokrat prosimo, da listu ostanete zvesti tudi v prihodnjem letu

Naslednja Vestnikova številka 7. januarja!

ter da ga pomagata krepiti in širiti s pridobivanjem novih naročnikov. V tem smislu želita uredništvo in uprava „Slovenskega vestnika“ vsem bralcem in bralcem lista prijetne božične praznike ter srečno in uspešno polno novo leto 1988!

„Slovenski prijatelji, v borbi za vaše pravice niste sami!“

Z Dunaja poročata Ivan Lukan in Andrej Mohar

Tisočim udeležencem protestne demonstracije je pred Uradom zveznega kanclerja kot prva spregovorila znana avstrijska zgodovinarica univ. prof. dr. Erika Weinzierl, ki je v začetku govora izrazila svojo solidarnost s koroškimi Slovenci. Poudarila je, da so bili koroški Slovenci vedno zvesti Avstriji in da je njihova zasluga, da je Koroška po prvi svetovni vojni ostala nedeljena. Opozorila je tudi na dejstvo, da so bili koroški Slovenci med drugo svetovno vojno tisti del naroda na Koroškem, ki si je zaslužil veliko priznanje v borbi proti nacističnemu režimu.

Weinzierl je s tem, ko je prikazala številčno nazadovanje narodnostne skupnosti, razkrinkala lepo zvane obljube avstrijske in koroške deželne vlade koroškim Slovincem. „Če se bo razvoj na Koroškem nadaljeval, in k temu štejem tudi dejstvo, da k

takemu razvoju bistveno prispeva tudi po jeziku ločena vzgoja, potem v zelo doglednem času ne bo več Slovencev na Koroškem“, je dejala prof. Weinzierl. „Zaradi tega apeliramo na vse poslance avstrijskega parlamenta, da ne pristanejo na pedagoški ali na sličen ločitveni model“, je zaključila znana zgodovinarica.

Dr. Hermann Langbein je s strani odporniškega gibanja kot drugi govornik opozoril na pogajanja avstrijske vlade za državno pogodbo po letu 1945 in dejal, da je takratna vlada v prvi vrsti navedla upor koroških Slovencev proti nacističnemu režimu in nenazadnje zaradi mnogih žrtev iz vrst koroških Slovencev dosegla, da se je črtal pasus o sokrivdi Avstrije. Pokopališče v Selah je spomenik borbe koroških Slovencev za Avstrijo in proti nacizmu“, je dejal Langbein

pozdravljen z aplavzom tisočih udeležencev demonstracije.

Očitno pa ni bila argumentacija takratne avstrijske vlade nič drugega kot „Alibi-akcija“, kajti po podpisu državne pogodbe je Avstrija zelo hitro pozabila na borce za njeno svobodo, je poudaril dr. Langbein.

Nato je pozval govornik, sedanjo avstrijsko vlado in parlamentarce, da mnogim nevšečnostim, ki Avstrijo čakajo ob 50-letnici anšlusa ne dodajo še ene: ločitev učencev v dvojezičnih šolah na Koroškem! „Tako ravnanje z manjšino bi prineslo Avstriji v mednarodni javnosti še dodatne težave in tudi vprašanje, ki se je prejšnji teden že pojavilo v Straßbourgu: „Kaj počnete s svojimi manjšinami?“ Dr. Langbein pa je zaključil svoj govor z zahvalo in zagotovitvijo: „Prijatelji, koroški Slovenci! Niste sami v borbi za vaše pravice!“

Šentjakovski duhovnik Pepej Marketz pa je kot zad-

nji govornik spregovoril tudi v slovenskem jeziku. Dejal je, naj uspešna demonstracija in dokazana solidarnost tisočih nemško govorečih demokratov iz vse Avstrije opogumi vse Slovence na Koroškem, da vztrajajo pri svojih prizadevanjih ne samo v borbi za skupno dvojezično šolo, temveč za obstoj in krepitev slovenskega jezika in kulture nasploh. „Ta mogočna solidarnost našemu narodu naklonjenih ljudi pa vse starše obvezuje, da naučijo svoje otroke materin jezik, da se mladina v medsebojnih pogovorih poslužuje svoje materinščine. Množica nemško govorečih prijateljev pa nas tudi opominja, da si moramo biti znotraj narodnostne skupnosti edini in enotni“, je poudaril duhovnik Marketz.

Mogočna demonstracija, na kateri je bilo slišati tudi več slovenskih pesmi, pa se je zaključila z opozorilom, da borba za skupno šolo in proti ločevanju otrok še ni končana!

ZSZ: Skupno premostiti težke čase!

Glavna točka občnega zbora Zveze slovenskih zadrug je bila obravnava zaključnega računa za leto 1986, ki izkazuje čisto izgubo v znesku 26,5 milijona šilingov. In to kljub temu, da je Zveza v letu 1986 ustvarila skupno nad 26 milijonov šilingov dobička. Vzrok temu je večji kreditni izpad pri Posojilnici-Bank Borovlje, ki je članica ZSZ. Zveza je namreč svojo udeležbo pri tej članici v znesku 36 milijonov šil. docela vrednostno popravila, kljub temu pa se mora za pokritje celotne izgube v Borovljah še vedno poslužiti „ponudbe“ Raiffeisnove garancijske družbe, ki je menda pripravljena prispevati 32 milijonov, ker je ZSZ vključena v sistem Raiffeisnove organizacije.

Seveda pa Raiffeisnovka te

vsote ne bo plačala brez konsenzij. Nekateri zadrugniki so na občnem zboru ZSZ opozarjali na možne posledice. Ne gre samo za to, da bi Raiffeisnova centrala dobila v bistvu vpogled v vsak posamezen posel naših podeželskih posojilnic, temveč tudi za to, da bi lahko v zadnji konsekvenci zahtevala totalno spojitve posojilnic z Zvezo samo. To pa bi pomenilo konec slovenskega zadrugništva na Koroškem. Seveda pa obstaja možnost, da se z nekaterimi združitvami med posojilnicami na lokalni ravni promet in dobiček tako okrepi, da bi v določenem času spet lahko prešli v seštevku na pozitivno delovanje, kar bo pa seveda zelo težko, saj zahteva novi kreditni zakon znatno zvišanje lastnega kapitala.

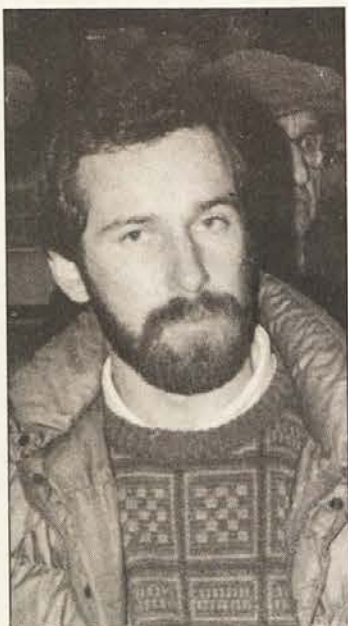
Občni zbor, ki je sprejel tudi soglasne sklepe o nadaljnjem delovanju in poslovanju vseh v ZSZ včlanjenih posojilnic, kmečko-gospodarskih zadrug in drugih firm, pa je glasoval tudi o sklepu nadzornega odbora ZSZ, ki je začasno suspendiral podpredsednika upravnega odbora, inž. Fridla Kapuna. Po razgibani razpravi, v kateri so nekateri delegati skušali ravnanje Kapuna bagatelizirati (presejati npr. ugotovitev, da bi si Zveza slovenskih zadrug ob pravočasnem ukrepanju v zadevi PoBo prihranila vsaj 30 milijonov izpada, je občni zbor z večino enega glasu (81:82) Kapuna potrdil v funkciji podpredsednika upravnega odbora ZSZ. Zanimivo pa je bilo, da so prav njegovi privrženci, ki še vedno niso hoteli priznati

resnosti primera PoBo, takoj po glasovanju po večini zapustili občni zbor. Dejstvo, ki da misliti. Hkrati pa da upati dejstvo, da je predsednik ZSZ Miha Antonič rotill na sodelovanje vse, neglede na politično prepričanje. Upati je, da bodo tako ravnali tudi tisti, ki so občni zbor predčasno zapustili.

Pa še tole: v poslovnem poročilu za leto 1986 najdemo tudi preglednico o povezanosti posameznih članic Raiffeisnove organizacije. Nerazumljivo pri tem je, da tudi ZSZ oz. tisti, ki je za to pristojen, prevaja Posojilnice v nemščino z „Raiffeisenkassen“. Prvič: prevod ni pravilen, drugič pa našim posojilnicam gotovo ni treba nadevati označbe po nekem generalu.

Glavni govorniki na dunajski demonstraciji: prof. dr. Erika Weinzierl, dr. Hermann Langbein in duhovnik Pepej Marketz.

Pred Uradom zveznega kanclerja na Ballhausplatzu v centru avstrijske prestolnice sta po pozdravu demonstrantom s strani organizatorjev demonstracije izrazila željo po ohranitvi skupnega pouka na dvojezičnih šolah na Koroškem izrazila tudi dva dunajska dijaka. Želji se je pridružil tudi ravnatelj dunajske osnovne šole, ki je letos jeseni v Pliberku v okviru šolskega projekta spoznal prednosti skupne dvojezične šole na Koroškem.

Odločen protest tisočih žena!

Protesti proti ločitvenemu sklepu zveznih strank ne nehajo! Po uspeli demonstraciji žena v Celovcu, je na iniciativo Zveze slovenskih žena okrog tisoč slovensko in nemškogovorečih žena iz vse Koroške podpisalo protestno resolucijo proti strankarskemu, takoimenovanemu „koroškemu pedagoškemu modelu“, ki je osnova škandaloznega trostrankarskega ločitvenega sklepa. V protestni resoluciji zahtevajo žene preklic strankarskega sklepa. V resoluciji je dalje rečeno, da mora biti cilj reforme dvojezičnega šolstva skupna šola, ki omogoča tako slovensko kot nemškogovorečim otrokom učenje obeh deželnih jezikov.

Kajžnikov Hanža

Sem slišov, da je Almira z Miklove Zale rodila. Pol pa žinjam, da Serajnikov Mirko le ni bil tako cagov!

Mag. Marija Jurič je protestno resolucijo osebno predala kanclerju Vranitzkemu pri razgovorih na Dunaju.

OBZORNİK

Italijanski senat soglasno odobril finančno postavko za Slovence v Italiji!

RIM – Senat je soglasno ponovno vključil v finančni zakon postavko o slovenski skupnosti v Italiji ter o italijanski v Jugoslaviji, ki jo je vlada sredi septembra črtala iz državnega proračuna. Senatorji so sprejeli ustrezní popravek, ki so ga predložili (po uradnem vrstnem redu) Spetič, Taramelli in Tedesco Tato (vsi KPI), Pollice (Proletarska demokracija), Angnelli (PSI), Dujany (Union Valdotaïne) in Arfé (Neodvisna levica). Obnovljeno proračunsko

poglavje v višini 30 milijard lir v triletju 1988–1990 (v zaporedju 8, 10 in 12 milijard) se formalno glasi „Prispevki za slovensko manjšino v Italiji ter za italijansko manjšino v Jugoslaviji“. Postavko pa so vključili v sklad, iz katerega bodo v novi poslovni dobi črpala potrebna finančna sredstva razna ministrstva. To pomeni, da se bo v bližnji bodočnosti postavilo vprašanje porazdelitve tega finančnega kritja med manjšinama oziroma smotrne ločitve tega proračunskega poglavja.

SZ – ZDA: Novi vrh že maja ali junija 1988

WASHINGTON. Novo ameriško-sovjetsko srečanje na vrhu naj bi bilo maja ali junija prihodnje leto. Predsednik Ronald Reagan naj bi tedaj dopotoval na obisk v Sovjetsko zvezo. Sovjetska zveza pričakuje od četrtega srečanja nove in velike rezultate v jedrski razorožitvi. Delegaciji obeh držav naj bi na pogovorih v Ženevi pripravili osnovo novega sporazuma o 50 odstotnem zmanjšanju jedrskega napadalnega orožja. Ameriški predsednik Ronald Reagan je v pogovoru z republikanskimi senatorji izjavil, da se glede vprašanja vojne zvezd ne strinja s sovjetskim voditeljem Mihailom Gorbačovom. ZDA bodo nadaljevale razvijanje sistema vesoljske obrambe proti balističnim izstrelkom. Ti ameriški načrti niso v nasprotju z načrti za zmanjšanje strateških jedrskih orožarn obeh držav, kar naj bi bila glavna tema srečanja.

Soglasno glasovanje v senatu predstavlja vsekakor pomemben politični dogodek zato, ker je senat odobril postavko izjemoma, druge postavke so namreč zavrnil.

Izraelci ubili 16 palestincev

JERUZALEM. Upor Palestincev proti izraelskemu nasilju na zasedenih območjih je doslej zahteval najmanj 16 žrtev. Izraelska vojska je posebno v Gazi in na zapadnem bregu Jordana proti Palestincem grobo nastopila in celo napadla bolnico in streljala na bolnike in osebe.

Gustav Husak je moral odstopiti

PRAGA. Gustav Husak ni več generalni sekretar Češkoslovaške komunistične partije. Te funkcije ga je razrešil centralni komitej, ki je tudi odločil, da ne bo več član partijskega tajništva, zaenkrat pa je še ohranil funkcijo predsednika republike. Novi generalni tajnik je postal 65-letni Miloš Jakeš, nekdanji Dubčkov sodelavec, ki se je kasneje prilagodil Husakovi politiki. Trditev, da se obeta nova „praška pomlad“, pa bi bila v tem trenutku verjetno prenačljena.

Nov predsednik SKGZ

SKGZ v Trstu je imela v nedeljo občni zbor, ki je izvolil tudi novega predsednika, saj je dolgoletni predsednik Boris Race to funkcijo oddal. Njegov naslednik je umetnik Klavdij Palčič.

Dizdarevič član predsedstva SFRJ

SARAJEVO. Delegati vseh treh zborov skupščine Bosne in Hercegovine so s tajnim glasovanjem izvolili Raifa Dizdareviča, zveznega sekretarja za zunanje zadeve, za člana Predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije. Raif Dizdarevič se je rodil leta 1926 v Fojnici. Bil je udeleženec NOB od avgusta 1943, član SKOJ-a od leta 1944, član KPJ pa je postal marca 1945 leta. Delal je v zunanjem ministrstvu in v diplomatsko-konzularni dejavnosti v Bolgariji, Sovjetski Zvezi in Čehoslovaški. Bil je pomočnik zveznega sekretarja za zunanje zadeve, sekretar sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, predsednik sveta Zveze sindikatov BiH, predsednik predsedstva BiH in predsednik skupščine SFRJ. Raif Dizdarevič je tudi nosilec številnih odlikovanj.

KOMENTAR

Dr. KRISTIJAN SCHELLANDER

ČEMU ZNIŽANJE OBRESTI?

Od prejšnjega tedna velja za navadno hranilno knjižico za četrto procenta nižja obrestna mera, za druge varčevalne oblike pa so banke in hranilnice znižale obresti za pol procenta. Potemtakem bo vloga na navadni hranilni knjižici obrestovana z 2 5/8% letno (doslej 2 7/8%), najvišja obrestna mera za vezane vloge (vezava 36 mesecev) pa bo znašala 4% (doslej 4,5%).

Za kredite pa so sklenili splošno znižanje za 1/4% od novega leta dalje. Tako imenovana „prime rate“ za izvrstna podjetja bo torej namesto 8% znašala 7 3/4%, za kredite za malega potrošnika pa bodo obresti namesto 9% znašale 8 3/4% na leto.

Ozadje te odločitve je na eni strani splošen trend k znižanju obresti, ki se je odrazil v odločitvi Nemške zvezne banke za znižanje diskontne obrestne mere. Avstrija pa ji je zaradi visoke odvisnosti naše zunanje trgovine od ZR Nemčije sledila. Avstrijska nacionalna banka je isti dan znižala diskontno obrestno mero, česar posledica je znižanje obresti pri poslovnih bankah.

Nemška in tudi Avstrijska nacionalna banka od teh ukrepov pričakujeta, da bo gospodarstvo na osnovi nižjih kreditnih stroškov in zaradi nižjih obresti na denarne naložbe več investiralo v opremo in proizvodnjo, kar naj bi ob široki konjukturi pospešilo gospodarski razvoj; nastala naj bi nova delovna mesta, zaslužki naj bi se povišali, prišlo pa bi tudi do večjega uvoza, kar bi prispevalo tudi k stabilizaciji ameriškega dolarja in s tem k stabilizaciji svetovnega gospodarstva nasploh.

Na drugi strani pa imajo od teh ukrepov največ koristi banke, ker se obresti za kredite znižajo manj kot pa obresti na vloge. To pa je v prid denarnim ustanovam, saj so zaradi določil novega zakona o kreditnem gospodarstvu primorane zvišati svoj lastni kapital.

„Zaskrbljeni smo nad zadnjimi dogodki in vestmi v medijih, saj smo zaskrbljeni nad nadaljnjim obrtovanjem Tovarne celuloze Obir na Rebrci. To pa predvsem zaradi tega, ker ne na deželni, ne na zvezni ravni še do danes niso sprejeli sklepa, ki bi mogočal realizacijo predloženega projekta za zaščito okolja ter modernizacijo našega podjetja.

Pri tem ne opozarjamo samo na dejanske subvencije drugim podjetjem iste stroke (Beljak, Hallein, Pöls,...), temveč tudi na dejstvo, da je podjetnik sam pripravljen iz svojih lastnih sredstev investirati 500 milijonov šilingov.

Zato mislimo, da je neobhodno potrebno, da člane koroške deželne vlade in avstrijske zvezne vlade opozorimo na obupne posledice negativne odločitve o predloženem projektu:

Obir zaposluje trenutno 220 delavcev in je najmočnejši gospodarski faktor južnokoroške regije. Poleg teh pa je ogroženih tudi več sto obrtnikov, predvsem pa kmetije, od katerih Obir kupuje les. Nadalje je ogrožena tudi Thurnova gozdna uprava, ki je že napovedala, da bi morala v primeru zaprtja Obirja takoj ukiniti najmanj 30 delovnih mest.“

Tisočglavi klic po ohranitvi tovarne

Tako beremo v resoluciji obratnega sveta Tovarne celuloze „Obir“, katero sta predsednika obratnih svetov delavcev in nameščencev Josef Plautz in inž. Norbert Schlieber ob spremstvu kapelškega in žitrajškega župana v torek zjutraj predala namestniku deželnega glavarja Erwinu Frühbauerju. Sprejel jo je v uradu deželne vlade, pred katero so za ohranitev tovarne Obir demonstrirali njeni delavci, nameščenci pa tudi mnogi drugi, ki delajo v najrazličnejših podjetjih, vključno s šestimi župani iz velikovškega okraja. To je bil koroški višek impozantne protestne akcije za ohranitev Tovarne celuloze Obir na Rebrci, ki se je začela v jutra-

njih urah na celovških ulicah, zaključila pa po vožnji s posebnim protestnim vlakom pred Uradom zveznega kanclerja na Dunaju.

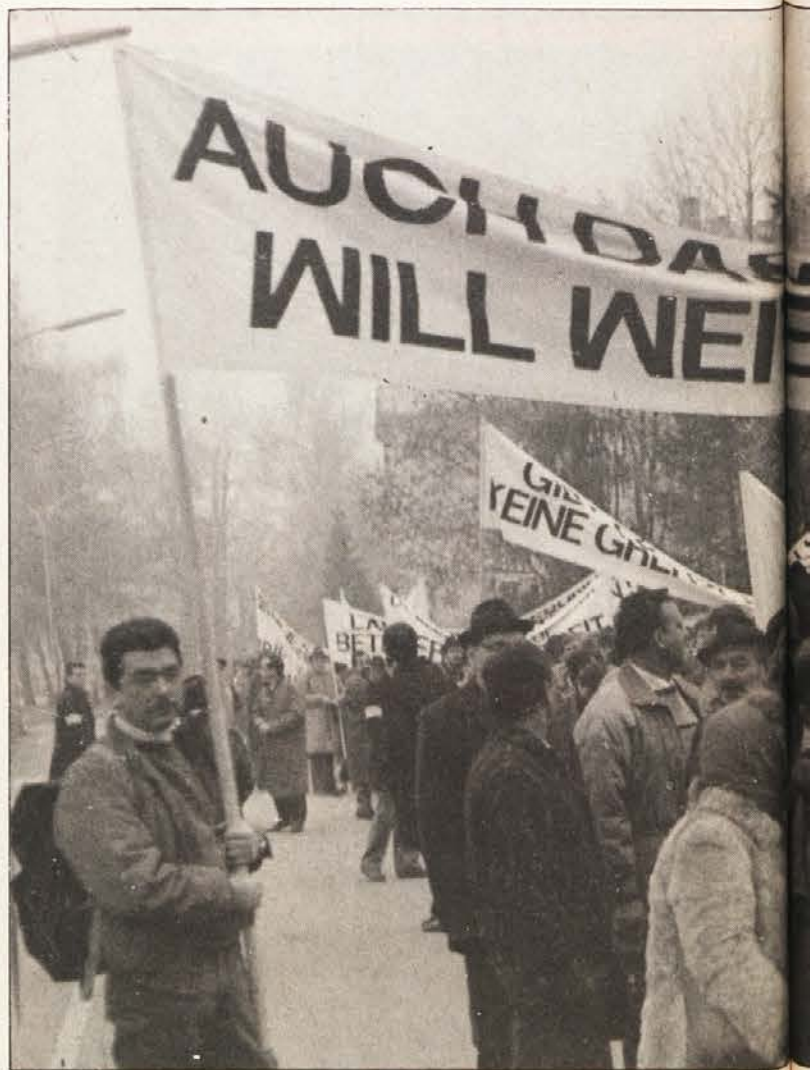
Že sami transparenti, ki so jih nosili udeleženci demonstracije, so nakazovali, da gre dejansko za obstoj. „Obir zapre – naš kraj umre“ ali pa „Tudi dolina Bele hoče naprej živeti“ sta zgovorni gesli, ki kažeta na to, da se ljudje v okraju zavedajo, da bi konec „Obirja“ pomenil tudi propad celega področja. Zato je bilo tudi pravo doživetje videti, da so z Obirjevimi delavci tudi vsi mali obrtniki iz Železne Kaple, da so nekateri obrati (kot npr. hotel Obir, zadruga,...) za ta dan celo zaprli vrata in se polno-

številno udeležili protestne akcije v Celovcu in na Dunaju. Razveseljiva je kajpada tudi enotnost in solidarnost sosednjih občin, saj so bili med demonstranti poleg Kapelčanov tudi Selani, Žitrajčani, Dobrolčani, Globašani, Velikovčani, Pliberčani,... Skratka: ob zahtevi po enakem tretiranju podjetja Obir so se strnili v skupen protestni shod: skoraj tisoč jih je bilo, starih, mladih, moških, žensk, slovensko in nemško govorečih...

Le tako je bila torkova demonstracija mogočen in nepreslišen klic, enotna zahteva po ohranitvi delovnih mest. Tako močna zahteva namreč, da Frühbauer in kancler Vranitzky nista mogla

kar tako mimo zahtev delavskih zastopnikov. Frühbauer se je sicer skušal izvijati, češ da bi morali imeti tudi zagovorniki tovarne Obir pred očmi vsekoroško rešitev, toda na to je dobil potreben odgovor: saj zagovarjamo reševanje problemov tudi v drugih tovarnah celuloze, toda vsekoroška rešitev ob ukinitvi rebrške tovarne ni sprejemljiva!

Seveda tudi od kanclerja Vranitzkega ni bilo pričakovati, da bo takoj zagotovil rešitev, ki bi Obirju omogočila uresničitev predloženega projekta, toda vsaj napovedal je – očitno pod vtisom mogočne demonstracije in izpričane solidarnosti – da bo ekološka komisija preverila

ne Obir!

projekt in bo nato sklepala o nadaljnjih korakih. Se pravi o tem, ali bo družba za zagotavljanje financiranja za realizacijo projekta odobrila posojilo 700 milijonov šilingov. Vkolikor bi bil dunajski sklep pozitiven, bi morala tudi dežela primakniti svoj delež (gre za 200 milijonov šilingov). S tem pa bi demonstracija za ohranitev Obirja dosegla svoj cilj. Uspela bi namreč zagotoviti pogoje za miren in skladen razvoj tega predela Koroške. V tem trenutku pa je bila očitno tudi dokaz za to, da morajo odgovorni politiki v Avstriji rešiti začetni strnjen upor delavcev, da se sploh zganejo za njihove interese.

Andrej Mohar

Ekološka komisija pri zvezni vladi je imela že kar dan po Obirjevi demonstraciji svojo sejo in je ob navzočnosti zastopnikov tovarne Obir ter županov Hallerja in Posoda obravnavala tudi vprašanje projekta Tovarne celuloze Obir na Rebrci. Ugotovili so, da na zvezni ravni pripravljajo spremembo določil za kreditiranje v namen zaščite okolja, da torej z naslednjim letom ne bodo več dajali denarja iz sklada za vodno gospodarstvo (Wasserwirtschaftsfond), temveč da bodo dajali le podpore k plačevanju obresti (Zinszuschüsse).

To vsekakor pomeni, da se bodo stroški za Obir povišali, saj se s črtanjem sredstev iz sklada za vodno gospodarstvo poviša tudi obrestna mera, kar ima pri vsoti 700 milijonov šilingov dosti občutne posledice. Na podlagi novega zakonskega osnutka bo morala tovarna Obir seveda še enkrat preračunati svoj projekt in stroške ustrezno višje kalkulirati, saj bo le na tej podlagi lahko preverila tudi, v koliko se projekt gospodarsko izplača. Na vsak način – in to je rezultat seje ekološke komisije – pa se bo odločitev v Obirju zavlekla vsaj do meseca aprila.

DIESE WOCHE IM

SLOVENSKI
VESTNIK

Erste Vorbereitungen auf die Schülertrennung...

Der skandalöse Beschluß der drei Bundesparteiobmänner vom 18. November hat trotz der Ankündigung von Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky, wonach er den Konsens mit den Slowenen suchen werde, bereits zu ersten Vorbereitungen auf die Schülertrennung in Kärnten geführt. So hat der Bleiburger Bürgermeister Franz Mikusch – der „Slovenski vestnik“ veröffentlicht auf Seite 7 dieser Ausgabe das Faksimile des Briefes – an die Volksschuldirektoren im Gemeindegebiet ein Schreiben gerichtet, in welchem diese aufgefordert werden, die im Falle der Realisierung des Trennungsmodells zusätzlich erforderlichen Räumlichkeiten bis 14. Jänner 1988 dem Gemeindeamt bekanntzugeben. Die Trennungsmaschinerie ist damit bereits angelaufen!

„Bei Trennung kann es keinen Kompromiß geben!“ – 7000 bei Demonstration in Wien

Die von den beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen, dem Komitee zur Verteidigung der zweisprachigen Schule in Kärnten und den Klubs slowenischer Studenten in Wien und Graz organisierte Groß-Demonstration gegen das staatsvertragwidrige Trennungsmodell vom 18. November wurde Samstag in Wien zur größten Solidaritätskundgebung für die Rechte der Kärntner Slowenen in der Zweiten Republik.

Nach einem eindrucksvollen Marsch der Demonstranten durch die Wiener Innenstadt sprachen sich vor dem Bundeskanzleramt bei der Schlußkundgebung die Historikerin Univ.-Prof. Dr. Erika Weinzierl, Dr. Hermann Langbein von der österreichischen Widerstandsbewegung, und Pfarrer Jože Marketz entschieden ge-

gen die Pläne der Bundes- und Landesparteien aus und verlangten eine sofortige Rücknahme des Trennungsmodells bzw. des Dreiparteienpaktes.

Eine Delegation der Kundgebungsteilnehmer unter Führung von Zentralverbandssekretär Dr. Marjan Sturm überreichte Kanzleramtsminister Dr. Löschnak eine Protestresolution in der die Bundesregierung aufgefordert wird, von jeder Art einer Trennung der Kinder Abstand zu nehmen und auch das für die Kärntner Slowenen diskriminierende Anmeldeprinzip beim zweisprachigen Unterricht zu eliminieren. Dr. Sturm ließ in dem Gespräch mit den Regierungsvertretern auch keinen Zweifel darüber aufkommen, daß es bei einer Trennungsregelung keinen Kompromiß mit den Kärntner Slowenen geben werde.

„Pädagogenmodell“ durchgefallen...

Im Rahmen einer Sitzung der Arbeitsgemeinschaft der Pflichtschullehrer im Bezirk Völkermarkt sollte – offensichtlich über „Weisung von oben“ das „Kärntner Pädagogenmodell“, welches die Trennung von Schülern an zweisprachigen Schulen nach sprachlichen Kriterien vorsieht, unterstützt werden. Die Rechnung ging nicht auf! Nachdem sich bereits in der Diskussion gezeigt hat, daß das Trennungsmodell keine Mehrheit unter den Anwesenden finden würde, wurde auf eine Abstimmung überhaupt verzichtet. Für die „Organisatoren“ gab es im gleichen Bezirk wenigstens einen, wenn auch zweifelhaften Teilerfolg. Der SLO-Bezirksausschuss sprach sich in seiner letzten Sitzung in Völkermarkt für das „Kärntner Pädagogenmodell“ aus, es waren jedoch nicht einmal die Hälfte der Mitglieder des Ausschusses anwesend...

Frauen: 1000 Unterschriften gegen Trennung!

Gegen den Dreiparteienbeschluß zur Durchführung des sogenannten „Kärntner Pädagogenmodells“ richtet sich eine vom Verband slowenischer Frauen (Zveza slovenskih žena) initiierte und von rund 1000 slowenisch- und deutschsprachigen Frauen unterzeichnete Protestresolution, die Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky anlässlich eines Gespräches mit Vertretern der slowenischen Volksgruppe übergeben wurde. Die Resolution lautet:

„Die unterzeichneten slowenisch- und deutschsprachigen Frauen sind bestürzt über

den Entschluß von SPÖ, ÖVP und FPÖ, ab dem Schuljahr 1988/89 eine Trennung der Schülerinnen und Schüler nach sprachlichen Kriterien herbeizuführen. Es ist geradezu frapierend, mit welcher Selbstverständlichkeit selbst die Bundesparteien bereit sind, über die Köpfe der Volksgruppe hinweg, deutschnationalistischen Forderungen genüge zu tun, nicht ohne Grund gab es prompt Applaus von KHD und FPÖ. Angesichts der getroffenen Entscheidung ist es auch zynisch und arrogant, noch immer von der Förde-

Staatspolizei sperrte Schule

Sechs Beamte der Staatspolizei verhinderten vergangene Woche eine vom örtlichen slowenischen Kulturverein „Trta“ ordnungsgemäß beim Gemeindeamt Sittersdorf und bei der Bezirkshauptmannschaft Völkermarkt angemeldete Informationsveranstaltung zum Thema „Zweisprachige Schule“ in der Volksschule in Sittersdorf. Die Beamten der Staatspolizei hinderten über 50 interessierte Eltern und Gemeindeglieder am Betreten des Schulgebäudes, obwohl der Kulturverein die Bewilligung für Veranstaltungen in der Schule seitens der Gemeinde hat. Den empörten Bürgern wurde von den Staatspolizei-Beamten erklärt, daß die Aussperrung zu deren Schutz geschehe, der ebenfalls anwesende Bürgermeister Michael Posod sprach von einer „politischen Veranstaltung, die die Gemeinde verboten habe“. Seitens des Kulturvereines werden nun höhere Instanzen mit diesem unerhörten Akt der Aussperrung eines slowenischen Kulturvereines und der damit verbundenen offensichtlichen Verletzung des Gleichheitsgrundsatzes beschäftigt werden.

Großdemonstration für Fabrik „Obir“

Der Betriebsrat der Fabrik „Obir“ veranstaltete gemeinsam mit Vertretern der „Nachbargemeinden und vor allem mit vielen Werk tätigen und kleinen Gewerbetreibenden der Region eine Großdemonstration. Am Dienstag wurde zuerst in Klagenfurt der Landesregierung, dann in Wien dem Bundeskanzler eine Resolution übergeben, in der die Politiker aufgefordert wurden, der Zellstofffabrik Obir in Rechberg/Rebrca dieselben Subventionen zu gewähren wie anderen Fabriken dieser Branche.

Einen Tag danach befaßte sich die Ökologiekommision mit der Frage Obir und stellte fest, daß aus dem WWF keine Mittel mehr gezahlt werden, sondern es nur noch Zinszuschüsse geben wird. Folge: eine Verteuerung des Projektes, aber auch eine Verzögerung, da die neuen Gesetze erst 1988 beschlossen werden.

Die Verständnisse zwischen den Volksgruppen zu sprechen. Wir Frauen weisen den Dreiparteienbeschluß entschieden zurück. Wir streben eine Lösung der Schulfrage an, die es sowohl slowenisch-, als auch deutschsprachigen Kindern ermöglicht, ohne Voreingenommenheit und Bekenntniszwang beide Sprachen zu erlernen. Denn: die slowenischsprachige Erziehung der Kinder darf nicht noch mehr zu einer Privatangehörigkeit von Frauen werden. Aus diesem Grund fordern wir die Parteien auf, ihren Beschluß zurückzunehmen.“

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
od 22. 12. do 26. 12.	Katoliški dom prosvete v Tinjah	BOŽIČ ZA STAREJŠE IN OSAMELE LJUDI	Sodalitas
Sobota 26. 12. 19.30	Kulturni dom na Brnci	DRUŠTVENI PLES Igra: Ansambel Drava iz Borovlj, sodeluje: Volkstanzgruppe Fürnitz, srečelov.	Slovensko prosvetno društvo Dobrač
Sobota 26. 12. 14.30	farna dvorana v Železni Kapli	SLOVENSKI OKTET – koncert ob 80. letnici Zarje	Slovensko prosvetno društvo Zarja
Sobota 26. 12.	hotel Obir v Železni Kapli	PLES Slovenskega atletskega kluba Igra: ZMEDA iz Šentprimoža. Bogat srečelov.	SAK
Sobota 26. 12. 20.00	pri Šoštarju v Globasnici	ŠTEFANOV PLES Nastopa: ansambel „Vilija Petriča“	Globaška mladina
Sobota 26. 12. 14.00	farni dom v Selah	SKLEPNA PRIREDITEV OB 85-LETNICI KATOLIŠKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA PLANINA V SELAH	KPD Planina
Sobota 26. 12. 14.00	župnišče v Šentjakobu	BOŽIČNICA Nastopajo: ženski pevski zbor Milko Škoberne z Jesenic, ansambel Drava, pastirci iz „Pastirske igre“	farna mladina in SPD Rož
Nedelja 27. 12. 20.00	farna dvorana v Selah	ŠPORTNI PLES Igra: Planinski sekstet	DSG Sele-Zell
Nedelja 27. 12. 14.00	Gospodinjka šola Šentrupert	BOŽIČNI KONCERT Nastopajo: Kvartet Smrtnikovih bratov, DeZ z Želinj, cerkveni zbor Šentpeter na Vašinjah	KD „Lipa“ Velikovec
Četrtek 31. 12. 20.00	pri Florijanju v Vogrčah	SILVESTROVANJE Igra: ansambel Generacija iz Slovenije in kvartet „4J“	MePZ Podjuna- Piiberk
Četrtek 31. 12. 20.00	Občinska hiša v Borovljah	SILVESTROVANJE Igra: Planinski sekstet. Rezervacija miz: Melhior Verdel, tel.: 0 42 27 / 21 392. Vstopnina: predpr. 45 šil., večerna blagajna 60 šil. (Vstopnice dobite tudi v Posojilnici Borovlje). Srečelov z mnogimi dobinki	Slovenska prosvetna društva iz Borovlj, Slovenjega Plajberka, Šentjanža in iz Sele/Kota
Sobota 2. 1. 9.00–19.00	Katoliški dom prosvete v Tinjah	Novoletno srečanje „Boljša je ena ženska kot devet moških“ (slovenski pregovor O novi ženskosti in novi moškosti. Predava: dr. Alenka Tuta-Rebula, Trst	Sodalitas
Nedelja 3. 1. 1988 14.30	Kulturni dom v Šentprimožu	NOVOLETNI KONCERT Sodelujejo: MePZ Danica, Vokalni ansambel Danica, Mlajši mladinski zbor Danica, MoPZ Trta in MePZ Zarja.	Slovensko prosvetno društvo Danica
od 3. 1. do 6. 1.	Katoliški dom prosvete v Tinjah	IZOBRAŽEVALNI DNEVI – za dekleta in fante naših kmetij, za mlajše žene in može, za vse interese Spremljevalca tečaja: dipl. inž. Štefan Domej, Rinkole in Martin Pandel, Tinje. Prijave: najkasneje do 30. 12. Prispevek: 1000 šil. (znižano 900 šil.)	Sodalitas
Nedelja 3. 1. 19.00	farna dvorana v Železni Kapli	Premiera lutkovne igre MALI PRINC (Antoine de Saint-Exuery) Nastopa lutkovna skupina dunajskih študentov, režija: Tine Varl, scena: Breda Varl.	Koroška scena 88
Sreda 6. 1. 14.30	farna dvorana v Šmihelu	SEN KRESNE NOČI Nastopajo: Igralci SPD Zarja iz Železne Kaple	Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu
Sobota 9. 1. 20.00	Dom sindikatov v Celovcu	37. SLOVENSKI PLES Igrata: ansambla AGROPOP (Ljubljana) in ŠIK (Velenje). Društva in organizacije lahko rezervirajo mize. Vstopnice v predprodaji pri krajevnih društvih, v slovenskih knjigarnah in v pisarni SPZ.	Slovenska prosvetna zveza
Petek 15. 1. 19.00 c.t.	gostilna Weidinger, Danhausergasse 3, dr. Josef Haslinger 4. dunajski okraj	POLITIK DER GEFÜHLE – esej o Avstriji	Dunajski krožek

RAZSTAVE

Galerija Tinje	Dela Draga Druškoviča do 10. 1. 1988
Galerie 61 Bahnhofstr. 24, Celovec	DIALOGI – Razstava grafik umetnikov s Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine (Jože Ciuha, Giselbert Hoke, Andrej Jemec, Kiki Kogelnik, Cornelius Kolig, Lojze Logar, Valentin Oman, Klavdij Palčič, Jože Spacal, Lojze Spacal, Franko Vecchiet, Giuseppe Zigaina). do 23. decembra
Kulturna taberna Pri Joklnu Celovec	Renata Bovhan – slike na platnu in keramike
Kulturna taberna Pri Joklnu Celovec	PLANINE V SLIKI – fotografski natečaj Slovenskega planinskega društva v Celovcu
Künstlerhaus Celovec	Retrospektiva del Egona Wuchererja do 31. 12.
Knjigarna Magnet Velikovec	Božična razstava
Galerie Carinthia Celovec	Hans Staudacher – Novejša dela na platnu
Kärntner Landesgalerie Celovec	Arnold Clementschitsch – razstava ob 100. rojstva umetnika do 31. 1.

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telex 42 20 86 sndk a. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 250 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 8000 dinarjev. **Oglasi:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 600.000 dinarjev.

Nagrajenec Vilenice 87

Peter Handke Pesem trajanju

Slovenski prevod Petra Handkeja

Avstrijski pisatelj in naš rojak Peter Handke je letos prejel mednarodno literarno nagrado Vilenica 87, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev, nagrajenca pa določa mednarodna žirija. Med številnimi knjigami, ki jih je Handke napisal, je tudi pesnitev „Gedicht an die Dauer“ (1986); slednja je pravkar doživela slovensko izdajo pod naslovom „Pesem trajanju“; založila in izdala jo je Založba Drava v Celovcu. Pesnitev je v slovenščino prevedel koroški pesnik Andrej Kokot. „Pesem trajanju“ bo Založba Drava predstavila v prihodnjih dneh, zato bomo o izidu te Handkejeve pesnitve obširneje poročali prihodnjič. Knjiga pa je kupcem že na voljo v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu; cena posameznega izvoda znaša 98 šilingov in je brez dvoma primerna tudi za lepo praznično darilo.

Severjeva nagrada gledališčniku M. Kapu

V Škofji Loki so v četrtek ob obletnici smrti velikega slovenskega gledališkega igralca Staneta Severja slovesno podelili tradicionalne Severjeve nagrade za dosežke slovenskih igralcev v letošnjem letu. Med nagrajenci je tokrat tudi koroški Slovenec Miha Kap iz Zgornjih Žamanj pri Šentprimožu v Podjuni.

Dramski igralec Franc Markovčič, član Mesnega gledališča ljubljanskega je dobil Severjevo nagrado za vlogo Saljonijskega v drami Tri sestre Čehova, za vlogo v igri Klopca Aleksandra Gelmanna in za Smrdokavra v Jesihovih ptičih.

Dramska igralka

Ljerka Belak, članica Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja je nagrado prejela za vloge Mumije v Strindbergovi drami Sonata strahov ter za Dojiljo in Sganarelo v Molierovem triptihu Zgrabite Sganarela.

Študentka Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani Barbara Lapajne je dobila nagrado za vlogo Agate v Kozjem otoku Uga Bettija.

Amaterski igralec Miha Kap je dobil Severjevo nagrado za najboljše igralske stvaritve v slovenskem amaterskem gledališču. Kot eden najbolj prizadevnih in nadarjenih igralcev je

pripomogel k temu, da z večjo obetavnostjo gledamo na razvoj gledališkega ustvarjanja med koroškimi Slovenci. Od svojih mladih let igra na vaškem odru v Šentprimožu. Med drugim je zapaženo nastopil v slovenskem filmu Boj na požiralniku, v vlogi generala v drami Ustinova Komaj do srednjih vej. V množičnih ljudskih igrah je nastopil v vlogi Karničnika v Prežihovih Samorastnikih, igral je Matijo Gubca v Veliki puntariji in Davorina v Miklovi Zali '87. Vse to so bile gledališke predstave Slovenske prosvetne zveze iz Celovca, izvedene na prostem. L. S.

Severjeve nagrade je podelil dr. Branko Berčič. Z Mihom Kapom, ki je bil ob podelitvi tako visokega priznanja zelo počaščen, se veselimo tudi mi in mu k nagradi iskreno čestitamo ter želimo še mnogo igralskih uspehov.

Slovenska prosvetna zveza Krščanska kulturna zveza

19. Koroški kulturni dnevi

28. in 29. decembra 1987

Mohorjeva/Hermagoras, 10. Oktstr. 25

ponedeljek, 28. decembra 1987

- 9.30 Otvoritev/Eröffnung
10.00 Norbert Schausberger
Priključitev 1938/Annexion 1938
11.00 Ulfried Burz
Nationalni socializem na Koroškem 1921-1938
Der Nationalsozialismus in Kärnten 1921-1938
15.00 Teodor Domej
Koroški Slovenci in anšlus 1938
Die Kärntner Slowenen und der Anschluß 1938
16.00 Dušan Biber
Anšlus, slovenska manjšina na Koroškem in nemška manjšina v Jugoslaviji
Der Anschluß, die slowenische Minderheit in Kärnten und die deutsche Minderheit in Jugoslawien

Torek, 29. decembra 1987

- 9.30 Avguštin Malle
Stanje utrakvističnega šolstva v zadnjih mesecih Prve avstrijske republike
Die Situation des utrakvistischen Schulwesens in den letzten Monaten der Ersten Republik
10.30 Vladimir Wakounig
Ločevanje šolarjev - konec dvojezičnega šolstva? Schultrennung - Ende des zweisprachigen Schulwesens?
15.00 **Pričevanja/Zeitzeugen** dr. Luka Sienčnik
dr. Bogo Grafenauer Kristo Srienc
Tomaž Holmar prof. Pavel Zablatnik
dr. Anton Jelen dr. Franci Zwitter
Lovro Kassl

„Doživljali smo propadanje Avstrije in preživeli nacizem“/Wir erlebten den Untergang Österreichs und überstanden den Nationalsozialismus“.

Pesmi, ki govorijo o žrtvah nacizma

FRANCI ZWITTER ml.

Glasbena, likovna, fotografska in besedna umetnost, skupno predstavljene na „večer srečanja“ v dunajski atelejski skupnosti Oman-Wiplinger, so na novo vzbudile spomin na vedno zaželjeno, nikdar uresničeno predstavo „celotnostnega umotvora“ (Gesamtkunstwerk) v 20. stoletju.

Moški zbor Dunajskega krožka je predstavil dunajski javnosti svojo - v našem listu že recenzirano - gramofonsko ploščo „Večlgasna Avstrija“, Valentin Oman pa je predstavil svoj cikel „Pariški rekviem“.

Hkrati pa je bila - v navzočnosti avtorja - predstavljena pravkar v celovški založbi „Aleko“ izdana knjiga „Farbenlehre und andere Gedichte 1967-1987“ (Nauk o barvah in druge pesmi 1967-1987) izpod peresa pri nas še vedno premalo znanega na Dunaju živečega pesnika, slikarja in umetnostnega fotografa Petra Paula Wiplingerja; knjiga, za katero je spremno besedo napisal Erich Fried in ki je oprem-

ljena s fotografijami avtorja, je prepričljiv dokaz obstoja druge Avstrije, daleč proč od Waldheimov, Graffov in Krennov, dokaz obstoja senzibiliziranega, žaluječega in obžaluječega umetniškega in intelektualnega tabora v Avstriji.

Pesmi Petra Paula Wiplingerja - ob adekvatnih fotografijah - reska včasih formalno in vsebinsko spominjajo na Frieda, vendar izhajajo brez moralizirajoče didaktičnosti in tudi brez včasih pri Friedu vsiljivih (polit)agitatorskih pozivov.

Wiplinger kot letnik 1939 grozot nacizma in vojne še ni mogel popolnoma dojeti; vendar se ne skriva za „milostjo poznega rojstva“, kakor je to danes moderno, temveč zavestno sledi sledovom takratnih žrtev - Židov, prisilnih delavcev, kacetnikov, žrtev osvobodilnih sil; v tihih in zelo osebnih dvogovorih se oddolži njihovem spominu.

Wiplingerjev „Nauk o barvah“ je prav gotovo ena najvažnejših pesniških zbirk, ki je v Avstriji izšla v tem letu. Zasluzila bi čimprejšnji prevod v slovenščino in v prav tako lepo opremljeni izdaji.

Založba Drava vabi na

predstavitve

prevoda pesnitve avstrijskega pisatelja Petra Handkeja
Pesmi trajanju (Gedicht an die Dauer)
v ponedeljek, 28. decembra 1987, ob 19. uri v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu, Pavličeva 5-7.

STADTGEMEINDE BLEIBURG
Bezirk Völkermarkt · Kärnten · Telefon (0 42 35) 21 10, 22 57

Zahl: 261-0-6/1987
Betreff: Erhebung über fehlende Klassenräume
Bezug: ---

9150 Bleiburg, 1987 12 15

An alle Volksschulen im Gemeindegebiet der Stadtgemeinde BLEIBURG

Sehr geehrte Direktion!

Im Schuljahr 1989/1990 sollte nach den derzeitigen Stand der Dinge das neue Schulgesetz zur Anwendung kommen, welches Ihnen sicher bekannt ist.

Aufgrund dieses Gesetzes werden in den Volksschulen unseres Gemeindegebietes sicherlich zusätzliche Klassenräume benötigt. Sie werden daher gebeten, der Stadtgemeinde Bleiburg mitzuteilen, wieviel neue Klassenräume im Falle der Einführung des neuen Schulgesetzes in Ihrer Volksschule benötigt werden. Gleichzeitig ersuchen wir Sie um Vorschläge, durch welche baulichen Maßnahmen diese Klassenräume geschaffen werden könnten.

Um schriftliche und ausführliche Stellungnahme wird bis spätestens 14. Jänner 1988 gebeten.

Def. Bürgermeister
Friedrich Franz
(MIKUSCH Franz)

Pismo pliberškega župana Mikuscha v katerem je napovedana ločitev otrok od šolskega leta 1989/90 naprej.

Pliberk: Ločitev otrok že v teku ...!

Ločitev otrok po takoimenovanem „koroškem pedagoškem modelu“ resno grozi! Pliberški župan Franz Mikusch je v uradnem pismu (glej faksimile) z dne 15. decembra 1987 od ravnateljev ljudskih šol v občini Pliberk zahteval, da do najkasneje 14. januarja 1988 javijo občinskemu uradu, koliko dodatnih šolskih razredov oz. prostorov bodo potrebovali, če bi prišlo do realizacije novega šolskega zakona, to se pravi do ločevanja otrok po jezikovnih kriterijih. Neglede na slovnične napake v tem pismu, pomeni le-to prvi nestranski dokument, ki napoveduje ločevanje otrok na dvojezičnih šolah južne Koroške. Ali so tudi župani drugih dvojezičnih občin že razposlali tako pismo, ob redakcijskem zaključku še ni bilo znano.

Žitara vas: Državna policija v službi naših nasprotnikov!

Slovensko prosvetno društvo „Trta“ v Žitari vasi je 2. decembra pri občini in okrajnemu glavarstvu prijavilo prireditve, ki naj bi bila v prostorih tamkajšnje ljudske šole. Šlo je za kulturno-informacijski večer o dvojezični šoli. Vabilu se je odzvalo preko petdeset članov in prijateljev društva, da bi prisluhnili referentom dr. Gstettnerju, dr. Merkaču in ravnateljku Kukičevi.

Vendar do načrtovane prireditve ni prišlo. Pred vhodu ljudske šole se je postavilo šest državnih policistov, ki so obiskovalcem zabranili vstop v šolo. Ogorčenim prišlecem so zagotavljali, da to počnejo v njihovo „zaščito“; žitarski župan Michael Posod pa je večkrat izjavil, da gre za politično prireditve, ki jo občina prepoveduje.

Na prostem prireditve ni bilo možno izvesti, zato so se obiskovalci mirno, vendar z začudenjem razšli, kajti tako postopanje državne policije in župana ni v skladu z zakonom o enakosti, niti z njegovimi izjavami, ki jih je dal ob otvoritvi nove šole, namreč, da bo šola vedno odprta tudi za prireditve SPD „Trta“. Isto je zagotovil tudi deželni glavar Wagner...

Po logiki župana Posoda potem tudi druga društva v občini ne bi smela več v šolo, saj so vsa politično obarvana - pri „Trti“ pa je edini „madež“, da gre za slovensko društvo. Takih „uslug“ državne

policije, ki nas „ščiti“ zato, da nam preprečnje vstop v šolo, ne potrebujemo. Prav bi bilo, če bi povedali, kdo je dal policiji tako povelje, ki je v nasprotju z načeli demokracije, saj je to obnašanje, ki spominja na čas po anšlusu.

Pričakujemo, da župan, policija in odgovorni sploh javnost seznanijo, zakaj so preprečili prireditve SPD „Trta“ v Žitari vasi? To je nezaslišana provokacija!

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi

**Skupnost
južnokoroških
kmetov**

dipl. inž. Štefan Domej Janko Zwitter

Prijetne praznike in
srečno novo leto
želi

Frohe Festtage und ein
glückliches neues Jahr
wünscht

SCHICHER FRIEDRICH

BAUMEISTER · BAUNTERNEHMEN FÜR HOCH- UND TIEFBAU

Baubüro: Kühnsdorf-Nord 53, ☎ 0 42 32 / 81 73

23. - 29. 12.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA 1	TV LJUBLJANA 2
SR	9.05 Srečni Luka; 9.30 Francoščina; 10.00 Čuda angleških vrtov; 10.30 Naša mala farma; 11.55 Nova Gvineja - dokumentacija; 12.15 Zvezda za eno noč; 13.00 Mi; 13.30 Aktualno; 16.30 Radovedni škrt - lutkovna igra; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Perrine; 17.30 Moja mala Robbe Laura; 17.55 Otrokom za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Luč v temo; 19.15 Otroci pripovedujejo; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Mister Manhattan - film; 21.00 Broadway Danne Rose - film; 22.20 La Fille mal grande.	16.00 Wurlitzer; 17.00 Dežela in ljudje; 17.30 Bavarske svetske zgodbe; 18.00 2X7 - božični spored; 18.30 Avstrija v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Veselo okrajno sodišče; 21.00 Sound of Christmas - film; 21.58 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Orjak Rodosa - film; 0.25 Aktualno; 0.30 Petrocelli - kriminalka; 1.20 Poročila.	10.00 Mostovi; 10.30 Zvezde; 15.45-23.20 Teletekst; 16.00 Mozaik; 16.30 Angleščina XXVIII; 17.00 Francoščina XI; 17.30 Kljukčeve dogodivščine; 17.40 Utonilo je sonce; 18.15 Aids; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Lovec; 21.45 Bosančki; 22.25 Dnevnik; 22.40 Videogodba; 23.10 Videostrani.	17.10 Dnevnik; 17.30 Ževalna oddaja; 18.00 Črke - kviz; 19.00 Dnevnik; 20.00 Danes, jutri; 21.45 U
ČE	9.05 Kralj Droslobrad - pravljica; 10.40 Babica, prosim pridi - risanka; 10.40 Miki in Donald šov - risanka; 12.25 Babica, prosim pridi; 12.30 Pika Nogavička; 13.00 Aktualno; 13.05 Aktualno; 13.05 Luč v temo; 13.20 Slani princ; 14.45 Sneženi mož; 15.10 Black Beauty; 15.35 Risanka; 17.30 Janoševa sanjska ura; 18.00 Ludus de nato infante mrifucus - božična igra; 18.45 Matere; 19.30 Čas v sliki; 19.45 Beseda za sveti večer; 19.55 Luč v temo; 20.15 Menih in tat - film; 21.40 Obrazi Evrope.	8.00 Luč v temo; 19.00 Čas v sliki; 19.45 Beseda za sveti večer; 19.55 Luč v temo; 20.15 Velika pričakovanja - film; 22.15 Svilene nogavice - glasbeni film; 0.10 Zmenek po zaprtju trgovin - film.	10.00 Šolska TV: glasbena vzgoja, kulturna dediščina; 11.05 Bronco Billy; 15.55-0.40 Teletekst; 16.10 Videostrani; 16.25 Mozaik - šolska TV; 17.30 Pohorski steklar; 17.40 Pisma iz TV klobuka; 18.25 Potrošniška porota; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.10 Čarobna gora; 23.00 Dnevnik; 23.15 KDF-kronika telesa; 23.30 Manjšine - bogastvo Evrope; V deželi Samov; 0.00 Glasbena oddaja; 0.30 Videostrani.	17.10 Dnevnik; 17.30 pis; 18.30 Risanka; 19.00 Koledar; 19.20.00 Izročilo in sporečila; 20.50 Dokume
PE	9.05 Tom in Jerri - risanka; 9.30 Grad Bude; 10.00 Božična maša; 12.00 Božični nagovor papeža; 12.45 Velika pričakovanja - film; 14.45 Mož v škrtli - risanka; 14.50 Kimbim v 2 delih; 16.10 Božična pesem murna; 16.35 Ronja hči tolovaja - 2. del; 17.20 Ana - zgodba pesalke v 6 delih; 18.15 Ljubljena dežela; 19.00 Vesela vdova - opereta; 22.00 Dve ptici galag - film; 23.40 Osmerna prog - film; 1.34 Poročila.	9.00 Luč v temo; 14.00 Romeo in Julija - balet; 16.15 Charli Chaplin karneval - nemški film; 18.00 Smučanje made in Avstria na japonskih smučičih; 18.30 Avstrija v sliki na praznik; 19.00 Čas v sliki; 19.25 Kristjan v času; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Romanje v gorah; 20.05 Dragocenosti iz Avstrije; 20.15 Ben Hur - film; 23.40 Aktualno; 23.45 Benny Hill - parodije; 0.10 Poročila.	10.00 Tednik; 11.00 Svet na zaslonu; 11.40 Portret: Dr. Miha Potočnik; 12.20 Čarobna gora; 14.45-1.05 Teletekst; 15.00 Videostrani; 15.15 Tednik; 16.15 Svet na zaslonu; 16.55 Portret: Dr. Miha Potočnik 17.35 Pravljica o carju Saltanu; 17.50 Super stara mama; 18.15 Svet žuželk; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.30 Dnevnik in poročilo za zasedanja skupščine SR Slovenije; 20.20 Planet zemlja: Zemljina usoda; 21.20 Sever in jug; 22.10 Dnevnik.	17.10 Dnevnik; 17.30 ja; 18.00 Znanost; 18.00 Črke - kviz; 19.00 Vlada Sredenska; 19.00 - zabavnoglasbeni jutri; 21.05 Igrani film
SO	13.50 Ponižna Helena - film; 15.15 Kim - film; 16.20 Yankee Doodle - risanka; 16.45 Ronja hči tolovaja; 17.30 Ana - film; 18.25 Zasledovan od sreče (6 delov); 19.20 Kristjan v času; 19.25 Ljubljena dežela; 20.15 Zvezde v maneži; 22.05 Šport; 22.50 Aktualno; 22.55 Walkabout - film; 0.30 Poročila.	9.05 Ben Hur - film; 12.30 Lucia Popp - portret pevke; 13.20 Sto mojstrov; 13.30 Beg pred kitami; 14.15 Trnuljčica; 16.20 Pogledati v deželo; 17.05 Obrazi Evrope; 17.15 Opazovalec ob oknu; 18.00 Šport; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.48 Kateri Tekawitha svetnica Indijancev; 20.05 Dragocenosti iz Avstrije; 20.15 Anastazija TV-film v 2 delih; 21.55 Aktualno; 22.05 Anastazija 2. del; 23.40 Benny Hill - parodije; 0.05 Poročila.	7.45-23.20 Teletekst; 8.00 Videostrani; 8.10 Radovedni taček; 8.25 Pamet je boljša kot žamet; 8.30 Kljukčeve dogodivščine; 8.45 Utonilo je sonce; 9.40 Pravljica o carju Saltanu; 9.55 Periskop; 11.10 Čez tri gore: Slovenski oktet poje slovenske narodne; 11.40 Omizje; 13.40 Šopek domačih; 14.15 Sakralni koncert Duka Ellingtona; 16.05 Pravljice od včeraj; 17.10 Pozdrav Genu Kellyu; 18.25 Na zvezi; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Knjiga; 19.30 Dnevnik; 19.50 Zrcalo tedna.	14.40 Kako biti sk Chips - angleški film; 17.40 Dan pionirjev -ška nadaljevanka; glasbeni večer; 21.40 Jaz; 22.50 Športna
NE	9.05 Duša Srbije - dokumentacija; 9.50 Dežela in ljudje; 10.35 Tedenski pregled; 11.00 Vojna in mir - dokumentacija; 12.00 Orientacija; 13.00 Hello Austria, hello Vienna; 13.30 Portugal - potopis; 14.05 Alice v čudežni deželi - risanka; 15.20 Pastirska pesem; 15.25 Skrivnostna zgodba klovnov; 16.10 Poročila za otroke; 16.20 Otroci Bullerbūja; 16.45 Ana; 17.40 Srečanja v Ameriki; 18.25 Pogledj in zadnji; 18.30 Zasledovan od sreče; 19.20 Kristjan v času; 19.25 Ljubljena dežela; 20.15 Samotna pot.	9.05 Risanka; 9.15 Čudež v San Francisku - film; 10.50 Sto mojstrov; 11.50 Veselje ob glasbi; 11.50 Theodor Hiernis, ali kako postaneš nekdanji visokoglav; 15.00 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Mi-specialno; 18.25 Pogledj in zadnji; 18.30 Avstrija v sliki v nedeljo; 18.45 6 iz 45 - žrebanje lota; 19.00 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Kraj zločina; 21.50 Šport; 22.35 Na novo - film; 1.15 Čikago 1930; 1.10 Poročila.	8.15-23.55 Teletekst; 8.30 Videostrani; 8.45 Živ žav; 9.40 Super stara mama; 10.05 Vrnitev v paradiž; 10.50 Domači ansambli: Ansambel Stoparji in Slavček; 11.20 Na zvezi; 11.45 Kmetijska oddaja; 12.45 Planez Zemlja; 13.40 Vrtnica Ligniana; 15.05 Hiša; 16.45 Prislunimo tišini; 17.25 Ali je pilot v letalu; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Kino; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Vuk Karadžić; 21.10 Zdravo; 22.40 Videostrani.	8.55 Poročila; 9.00 12.00 Anglunipe - o-resne glasbe; 18.45 nik; 20.00 Zgodovinsja; 20.45 Včeraj, dan; novele; 22.00 Mali ko
PO	9.05 Skrivnost belega bizona; 9.50 Čuda angleških vrtov; 10.15 Charlie Chaplin karneval; 10.55 Tedaj; 12.00 Opazovalec ob oknu; 12.45 Mi - specialno; 13.10 Aktualno; 13.15 Uzula, kirgiz - film; 15.35 Am, dam, des; 16.00 Zgodbe slik; 16.30 Otroci pekla; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Ana (4); 18.00 Mi; 18.30 Zasledovan od sreče; 19.20 Ljubljena dežela; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.35 Miami vice - kriminalka; 22.22 Nebo in pekel; 23.25 Moški in glasba - Franc Schubert; 0.25 Poročila.	16.00 Wurlitzer; 17.15 Knoff-Hoff-šov; 18.00 Lindenstraße; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje aktualno; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Veselo okrajno sodišče; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.50 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Izročeni vragu - film 1. del; 0.00 Aktualno; 0.05 Služabnik - film; 1.55 Poročila.	10.00 Zrcalo tedna; 10.20 Mačka na vroči pločevinasti strehi; 17.05-23.35 Teletekst; 17.20 Videostrani; 17.35 Mozaik; 17.55 Radovedni taček; 18.10 Pamet je boljša kot žamet; 18.15 Brahmsove ljubezenske pesmi; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Usodna križanja - 6. del; 21.00 Aktualno; 21.40 Preselj poželenje; 22.10 Dnevnik; 22.25 Jugoslovanska teveteka; 23.25 Videostrani.	17.10 Dnevnik; 17.30 ška oddaja; 18.00 Premor; 19.00 Indri Dnevnik; 20.00 Menja; ja; 20.30 Mali koncert; danes, jutri; 21.05 V; 22.35 Znanstveni gra
TO	9.05 Avstrija v sliki; 9.30 Čuda angleških vrtov; 10.00 Alice v čudežni deželi; 11.10 Bočni veter; 11.40 Šport v ponedeljek; 13.00 Aktualno; 14.15 Sindbadovo sedmo potovanje; 15.40 Am, dam, des; 16.05 Čebelica Maja; 16.30 Oddaja z miško; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Ana; 18.00 Mi; 18.30 Zasledovan od sreče; 19.20 Ljubljena dežela; 20.15 Pustolovščina Amaconas; 21.00 Pogledj in zadnji; 21.07 Dynasty-Denverjev klan; 21.55 Superlip; 22.22 Hurricane Irne - operni koncert.	16.00 Wurlitzer; 17.00 Genialno mrtvi - dokumentacija; 17.30 Orientacija; 18.00 Eicbergerjevi posebni primeri - začetek 13 delne nadaljevanke; 18.30 Avstrija v sliki; 19.00 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Belo-modre zgodbe; 21.00 Pogledj in zadnji; 21.07 Pregled aktualnih dogodkov v minulemu letu; 21.55 Stranski pogledi; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Izročeni hudiču - 2. del; 0.00 Aktualno; 0.05 Žareča zvezda - film; 1.35 Poročila.	10.00 Šolska TV: Kemija, naravoslovje; obrambna vzgoja; 11.00 Jezikovni utrinki; 11.05 Angleščina XXIX; Francoščina XII; 15.40-22.20 Teletekst; 15.55 Videostrani; 16.10 Mozaik - Šolska TV; 17.15 Koncert za UNICEF; 18.15 Pehar je pripravljen - pehar je nastavljen; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.00 Obzornik; 19.12 Iz TV sporedov; 19.25 Zrno, vreme; 19.30 Dnevnik; 20.05 Operne zvezde na Dunaju: Alfredo Kraus; 21.50 Dnevnik; 22.05 Video strani.	17.30 Angleščina XXIX; 18.30 Risanka; 18.40 Rezerviran čas; 19.30 slovenske muzeje in Maribor; 20.45 Zreba; bogastvo Evrope - ki ne potrebuje junaka; Narodna glasba; 21.5

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10-19.00

Sreda, 23. 12.
Božične pesmi narodov
Večerna 21.00-22.00
Stara ljudska glasbila - Trio Terlep

Četrtek, 24. 12.:
18.10-18.47
Božični nagovor (škof. dr. Egon Kapellari)
Sveta noč, blažena noč

Petek, 25. 12.
Pastirska igra I.

Sobota, 26. 12.
Pastirska igra II.

Nedelja, 27. 12.
Voščila

Ponedeljek, 28. 12.
Uspešnica leta 1987 - sklop javnih prireditev Avstrijskega radia/slov. spored in slovenskih prosvetnih društev

Torek, 29. 12.
Halo prijtelji - Partnerski magacin: Kaj naj bi prineslo Novo leto...?

Sreda, 30. 12.
Zabavni spored

Božični program v radiu

Halo, prijatelji! V zadnjem letošnjem partnerskem magacinu bodo še enkrat na sporedu posebno karakteristični prispevki oddaje, ki zblizuže poslušalce. Božične pesmi narodov boste lahko poslušali v sredo, v četrtek pa slovenske božične pesmi in praznični program, v katerem bo po tradiciji govoril krški škof dr. Egon Kapellari. Sveta noč, blažena noč - program na božični večer. Za praznike bo v slovenskem radijskem sporedu letošnja uprizoritev Drabosnjakove Pastirske igre.

Slovenski radijski spored pred novim letom

Težišča slovenskega radijskega sporeda pred Silvestrom bodo bolj zabavnega značaja. Srečno Novo leto vam bodo prvega januarja voščili voditelji slovenskih organizacij na Koroškem in predsednik deželne vlade, v soboto bo na sporedu oddaja voščil z duhovnim nagovorom, v nedeljo pa bodo posebej prisluhnili ljubitelji domačega petja in glasbe. Najlepše pesmi, najlepše melodije leta - predstavljen bo izbor iz glasbene produkcije slovenskega sporeda v letu 1987.

SLOVENSKI VESTNIK

Naročam „Slovenski vestnik“ da mi ga pošljete

Ime in priimek _____

naslov _____

pošta _____

Obvezujem se, da bom naročnino (250 šilingov letno) redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete

(kraj in datum)

VESTNIKOVA

REVIJA

DEC. 87

Vsem bralkam in bralcem, članicam in članom, sodelavcem, prijateljem in somišljenikom želijo

prijetne praznike in srečno novo leto 1988:

Uredništvo in uprava
SLOVENSKEGA VESTNIKA
Slovenska prosvetna zveza
Zveza koroških partizanov
Slovensko šolsko društvo
Zveza slovenskih žena
Slovensko planinsko društvo
Zveza slovenske mladine
Slovenska kmečka zveza
Zveza slovenskih izseljencev
Slovenska športna zveza
ZVEZA SLOVENSКИH
ORGANIZACIJ

stran 3

Dr. Dušan
Florjančič
v „portretu
meseca“

stran 4

Pomen
manjšinske
literature
Pomurja

stran 5

V. Oman:
V središču
ustvarjanja
je človek

stran 6

J. E. Krek:
narodu
je kazal
pot

stran 8

Za
mladino
in
otroke

12. oktobra se je začel četrti dvoboj med šahovskim svetovnim prvakom Garijem Kasparowom in Anatolijem Karpowom. Oba igralca zasedata neogroženo od konkurentov – pretežno šahistov vzhodnih držav – vrh Elo-ratinga. In ravno to je od samovoljnega odhoda nekdanjega svetovnega prvaka Bobby Fischerja simptomatično za dogajanja na vrhu šahovskega področja. Vzrok temu so zelo intenzivne priprave in motivacija že mladih igralcev. Nasprotno zahodnemu svetu je šahovska igra npr. v Rusiji vključena v šolske učne načrte. Tako je nadarjenim otrokom že od začetka šolske dobe dana možnost intenzivnega razvijanja šahovskega mišljenja. Torej tudi ni presenetljivo, da je Kasparow najmlajši svetovni prvak v zgodovini šaha.

Šele v zadnji od skupno 24. partij se je v Sevilli odločilo o svetovnem prvaku v šahu. Izzivalec Anatolij Karpow (levo) bi po presenetljivi zmagi v predzadnji partiji potreboval za ponovno osvojitve naslova svetovnega prvaka samo še neodločen rezultat, kar pa mu je dosedanji svetovni prvak Gari Kasparow preprečil. Z zmago po 64. potezi je Armenec židovskega porekla prekrižal vse sanje Karpowa in izenačil na 12:12, kar mu je zadostovalo. Naslednji „psihični dvoboj“ bo leta 1990.

V psihičnem dvoboju zmagal Kasparow

GORAZD ŽIVKOVIČ

Ker pa je šah ruski narodni šport, je ustrezno tudi razumevanje funkcionarjev in politikov. V izdaji lastne biografije 24letnega svet. prvaka zvezo več o dogajanjih v ozadju. Povrh tega Kasparow v tej knjigi obračuna s svojimi nasprotniki. Na kritičen način izvaja „glasnost“ in tako poroča o napačnih odločitvah centrale ter o protekciji.

Trikrat mu je zastarela „politična volja“ ogrozila športno kariero, a vsakič mu je uspelo pridobiti vplivne politike novejših generacij. Le-ti so preprečili izvršitev odločitve funkcionarjev sovjetske šahovske zveze.

Leta 1982 je prvič potreboval pomoč. Kot 19letnik je hotel nabirati izkušnje v izozemstvu. V jugoslovanskem Bugojnu so tedaj priredili turnir z izredno močno mednarodno zasedbo. Med drugimi velemojstri vrhunskega razreda sta se ga udeležila tudi dva nekdanja svetovna prvaka. Vendar mu je moskovska šahovska centrala skušala preprečiti to pot in mu v nadomestilo ponudila turnir nižje stopnje v Dortmundu. Kasparow je protestiral in dober prijatelj mu je vendarle

omogočil udeležbo, ki jo je mladi šahist izkoristil za zmago.

Slična je bila situacija leto za tem. Kot kandidat za svetovno prvenstvo bi lahko nastopil v dvoboju proti pregnanemu Rusu Korčnoju.

Ker pa brez javnega dovoljenja ni smel zapustiti države, je svetovna šahovska zveza Fide, proglasila Korčnoja za zmagovalca. Šele po naknadnem posredovanju vplivnega politika je centrala spremenila odločitev. Vendar jo je to stalo celih 210.000 dolarjev. V Londonu je premagal Korčnoja in se z nadaljno zmago v finalu kandidatov proti nekdanjemu svetovnemu prvaku Smyslowu kvalificiral za izzivalca svetovnega prvaka Karpowa.

Tretje poleno so Kasparowu vrgli pod noge po izjavah, ki jih je dal neki nemški reviji leta 1985. V tej je namreč protestiral proti odločitvi predsednika Fide (in prijatelja Karpowa!) Florencia Campomanesa, ki je svetovno prvenstvo po 48 partijah prekinil v prid Karpowu. Kasparow je razkril škandalozno prakso teh dveh in

zaradi tega ga je hotela moskovska šahovska zveza diskvalificirati. V zadnjem trenutku si je pridobil zagovornika z najvišje politične ravni, ki ga je rešil „šafota“.

Podrobnejše podatke nudi svetovni prvak v jeseni izdani avtobiografiji „Politische Partie“, ki jo je napisal skupno z glavnim urednikom londonske revije „Observer“ Donaldom Trelfordom.

Sebičnosti mu vsekakor ne manjka! A ravno ta je vzrok temu, da je ostalim velemojstvom vedno bolj nesimpatičen.

Le v okviru teh problemov je možen stvaren vpogled v njun četrti dvoboj za svetovnega prvaka. Na žalost se športni duh velikokrat ne ujema s političnimi načeli. So pa področja, kjer se šah in politika ujemata. Kasparow: „Šahovska igra je bistven simbol življenjskega boja. Ogrožaš in obenem si ogrožen. Iz konfrontacije črnih in belih figur je razvidna simbolika dobrega in hudega... Pravila igre nujno vključujejo borbo, borbo duha za vlado nad materijo, področjem in samim seboj. To je boj

napram mejam zmogljivosti lastne duše v igri z nešteti možnimi kombinacijami.“

Kar se tiče karpovskega šahovskega stila pa opozarja, da le-ta zanemarljivo vrednost koncentracije, ki je vrec šahovske kreativnosti. Karpow po njegovem mnenju vlada preveč pozornosti na pripravo in se preveč zanese na zmago obetajoče, na pamet naučene poteze. Poleg tega pa se te partije po navadi končajo z remijem.

Seveda je treba resničnost takšnih izjav potrditi. Od dosedanjih 118. partij med K. in K. se jih je 87 končalo z remijem, Kasparow jih je zmagal le 16 in Karpow 15. Iz te bilance pa je razvidna razlika med trditvami Kasparowa in njegovim dejanskim načinom igranja. Iznajdljivost, tankočutnost in duh pustolovščine, ki po Kasparovom mnenju primanjkujejo Karpowu, je le-ta dokazal v 17. partiji 4. dvoboja. Zares prepričljivim kombinacijskim stilom, s katerim do sedaj še ni prepogosto navduševal šahovski svet, je dokaj nepričakovano zmagal. V nadaljnjem poteku prvenstva pa sta

oba kakor poprej zanemarljivo dinamičnost igre in s tem dologočasila publiko. Nekdanja raznolikost „kvartopirske strasti“ teh dveh igralcev je navdušila. Karpow kot predvsem pozicijski igralec z nadarjenostjo instinktivnega dojemanja situacije na šahovnici, Kasparow pa kot raziskujoč ljubitelj novih variant in zapletenih pozicij. Te karakteristike so v preteklih štirih dvobojih med K. in K. doživele zanimiv razvoj. Strastna želja po zmagi je igri vzela eleganco, umetniško usmerjenost ter športnega duha. Tako je npr. Jewgenij Wladimirow, sekundant Kasparowa baje vohunil za Karpowa. Zapisoval je ves otvoritveni repertoar Kasparowa, česar prej nikoli ni delal. Te podatke je nato po Kasparovem mnenju skrivaj predal Karpowu. Od tega trenutka dalje je Kasparow sekundantom brez izrecnega dovoljenja prepovedal zapustiti hišo!

Najnovejša dognanja pa nam kažejo ta dvoboj s popolnoma novega zornega kota. V središču zanimanja je parapsiholog Tofik Dadašew. Leta 1984 si je ogledal prvi dvoboj med K. in K. Tedaj je opazil, tako je izjavil, da Kasparow nujno potrebuje pomoč. „Brez te mu grozi ne samo šahovski, temveč tudi človeški propad“. Karpow je tedaj s petimi zmagami vodil in z naslednjo zmago bi potrdil naslov svet. prvaka. Iz usmiljenja je od takrat naprej Dadašew dajal Kasparowu taktične nasvete – in to brez šahovske izobrazbe?!

Pri drugem spopadu leta 1985 je Dadašew mlademu izzivalcu svet. prvaka od šeste partije naprej ne samo vnaprej napovedal potek tekmovalja, temveč pota Kasparowa celo sam usmerjal. Tokrat ne več iz usmiljenja, marveč zaradi športnega zanimanja? Kasparow pa si je priigrjal z 24. in obenem zadnjo partijo naslov svetovnega prvaka. Proti vsem šahovskim pravilom je po nasvetu Dadašewa igral končnico, ki bi jo pri korektni igri nasprotnika zagotovo zgubil. Vendar je ta varianta toliko zmedla Karpowa, da je igro izpustil.

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER ZADOVOLJNO LETO 1988
ŽELIJO CENJENIM ODJEMALCEM
SODELAVCI TISKARNE

Vsem cenjenim odjemalcem, znanec in prijateljem želi blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto

**NOREA
REPRO
DRUCK
KLAGENFURT
CELOVEC
LINSENGASSE 59
☎ 0463/55265-0***

Franz Stern

ESSO-črpalka za bencin
Železna Kapla
☎ 0 42 38 / 305

Marsikateri dijak slovenske gimnazije v Celovcu, ki je v zadnjih letih od Združenja staršev prejel študentsko stipendijo, morda ne ve, da se lahko med drugimi za to podporo zahvali tudi dobrotnikom iz Švice. Tam deluje namreč klub oz. društvo „Pro kultura slovenica“, ki štipendira slovenske študente in dijake v zamejstvu. Predsednik tega društva je trenutno dr. Dušan Florjančič, eden vodilnih švicarskih industrijskih poslovnežev, po rodu Slovenec iz Ljubljane.

Uspešni Slovenec v Winterthuru

Andrej Sturm, bivši predsednik Združenja staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence, je, ko je dvakrat v Švici tamkajšnjim Slovincem predaval o težnjah in potrebah slovenske dijaške mladine na Koroškem, imel priložnost tega uspešnega Slovenca osebno spoznati.

V društvu „Pro kultura slovenica“ je spoznal idealiste, ki imajo veliko razumevanja za izobraževanje mladine. Dejal je, naj tudi s tem članom posredujemo zahvalo in pozdrave dr. Florjančiču in ostalim prijateljem v Švici.

Dr. Dušan Florjančič je dve tretjini svojega življenja preživel v tujini. Leta 1946 je prišel v Švico kot študent teh-

niške visoke šole v Zürichu. Nato je postopoma „doraščal“ v vlogo uspešnega švicarskega industrijskega managerja. Vsa leta pa je kljub poklicni obremenjenosti vzdrževal tesne osebne in strokovne stike z domovino in se poleg tega zanimal tudi za razvoj slovenskih narodnih skupnosti izven Slovenije.

Sedaj ob svoji 60-letnici je bil dr. Dušan Florjančič v Ljubljani odlikovan za svoje prispevke h krepitvi prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Švico (glej tekst pod sliko). S tem se mu je domovina simbolično oddolžila za marsikatero pobudo v zadnjih desetletjih.

Po naključju je prišel v stik

Predsedstvo Socialistične Federativne Republike Jugoslavije je za zasluge pri razvijanju gospodarskega in znanstveno tehničnega sodelovanja in za prispevek pri krepitvi prijateljskih odnosov med SFRJ in Švico odlikovalo dr. Dušana Florjančiča (desno) z „Redom jugoslovanske zvezde na ogrlici“. Odlikovanje mu je pred nekaj tedni v Ljubljani predal predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj (levo).

z zahodnonemško firmo, ki je proizvajala letala. Pozanimal se je pri begunjski tovarni „Elan“, če bi jih zanimalo sodelovati s to nemško firmo. Elanovci so bili za to odprti in danes se uvrščajo med priznane proizvajalce jadralnih letal. To je le ena njegovih pobud.

Sicer pa je dr. Dušan Florjančič zanimiv tudi kot izredno uspešen strokovnjak, ki se je uveljavil v tujini. Njegovo specialno področje so turbinski stroji, oz. vodne turbine. Po dveletni praksi v razvojnem oddelku podjetja Luwa, se je že leta 1953 zaposlil v podjetju bratov Sulzer v Winterthuru blizu Zürichu. V tem podjetju, ki danes šteje

32.000 sodelavcev po celem svetu, je Florjančič začel „od spodaj“, kot je pred nedavnim izčrpno razlagal v pogovoru za štirinajstdnevnik „naši razgledi“.

V podjetju Sulzer, ki je za Brown-Boweri in Bührlle, tretje največje švicarsko podjetje strojne industrije, je Florjančič že vrsto let namestnik direktorja oddelka črpalk ter tehnični direktor. Osnovo za svoj vzpon je dobil z delom v različnih razvojnih oddelkih podjetja, zlasti v dveh sektorjih turbinskih strojev. Florjančič se je intenzivno bavil s tako imenovano kavitacijo, posebno vrsto okvar, ki se pojavljajo pri vodnih strojih, črpalkah in turbinah. Leta

1969 je na tem področju doktoriral.

Toda tudi danes se dr. Florjančič še naprej izobražuje. Redno se udeležuje seminarjev, kjer sodelujejo mednarodno priznani strokovnjaki. Brez takega izobraževanja danes ne gre.

In tudi sicer je aktiven. Večji del leta sicer preživi v Winterthuru, v poletju pa se veliko nahaja na istrski obali, oz. v Lescah, spoznava Slovence v zamejstvu in se sploh aktivno vključuje v razprave v okviru „skupnega slovenskega kulturnega prostora“. S slovenskim društvom v Švici spremlja aktualne razprave o stanju in razvoju slovenskega naroda. Sledi tudi šolski debati na Koroškem.

„Die Brücke“: napeto kot roman

Izšla je koroška kulturna revija „Die Brücke“, tretja številka tega letnika. Že po hitrem prelistanju je očitno, da tokrat ocene ne bo

tako lahko na hitro napraviti. Prikupna, po vsebini kakor tudi po grafičnem oblikovanju aktualna, raznolika ter z nekaterimi „vročimi“

prispevki začinjena jesenska številka kulturne revije nudi toliko zanimive snovi, da jo je treba zainteresiranemu bralcu zares priporočati.

dopustili vpogled v vsebinski in režijski koncept.

Kako je prišlo do tega filmskega projekta, je znano: v raznih prispevkih o Koroški in zlasti o perečem narodnostnem ter zadnja leta aktualnem šolskem vprašanju so ORF (zlasti v oddaji „Ohne Maulkorb“) in tudi nekateri drugi nekoliko bolj popraskali po lupini neoporečne in mirne koroške idile.

Le-to pa je bilo po mnenju deželnih mogočnikov in domovino branečih medijev očitno preveč... O tozadnem viku in krik, vse do uradnih protestov koroškega deželnega zbora, ne bi pisali. Wagner je nato dokončno odločil, da bo deželna vlada z milijonom šilingov financirala projekt, ki naj (komu le?) ustrezno in objektivno prikaže Koroško.

Za odgovornega vodjo projekta je Wagner zadolžil bivšega intendanta gradiščanskega deželnega studija ORF, Helmuta Andicsa. Ta je zdaj v razgovoru z „Die Brücke“ javnost prvič bolj podrobno seznanil s tem filmskim projektom.

Da zadeve ne nategujemo po nepotrebnem: Sodeč po

izjavah Helmuta Andicsa, bo film prav takšen, kakršnega si je očitno želel deželni glavar. Gre za trenutno stanje in dosežke, za to, kakšna je ta dežela in kako se trudi korigirati napake preteklosti (Andics). V nasprotju z običajnim kritičnim razjasnjevalnim žurnalizmom, ki se je v preteklosti dotikal perečih tem, želi Andics izpostaviti pozitivna dejstva: „Überwiegend herrscht das Prinzip des Aufklärungsjournalismus. Nur eine schlechte Nachricht ist eine gute Nachricht. Ich hingegen suche in diesem Lande die gute Nachricht.“

Andics ponavlja znane pozicije: da je bila Koroška dvakrat zasledena..., da so bile tudi nemško-koroške žrtve partizanskih akcij..., in da so na obeh straneh ljudje, ki podžigajo konflikt.

Edino trditvi, da je Koroška za Slovence storila veliko, postavlja Andics nasproti ugotovitev, da bi bilo lahko storjeno še marsikaj. S tem je očitno zadoščeno zahtevi po objektivnosti.?

Gerhard Moser pa v svojem političnem in kulturno-

(nadaljevanje na 5. strani)

Dejansko velja že zdaj izpostaviti dva kulturnopolitična prispevka. Gre za razgovor glavnega urednika Ernsta Gayerja z novinarjem Helmutom Andicsem, ki po nalogu koroškega deželnega glavarja dokončuje mnogokrat napovedani „uradni“ film o Koroški, ter za kulturnopolitični esej koroškega kulturnega publicista Gerharda Moserja o pojmu „domovina“.

Film o Koroški...

O projektu „uradnega“ filma, v katerem naj bi bila naša zvezna dežela „objektivno“ prikazana, je bilo v preteklih mesecih že nekaj govora, tudi napisanega, vendar nič točnega. Slabe izkušnje s tem projektom so imela nekatera slovenska kulturna društva, ko so bila naprosena za sodelovanje, ne da bi jim odgovorni

Faksimile prve strani kulturne revije „Die Brücke“

Naj začnem z dvema kratkima utrinkoma. Prvi: nekaj let bo tega, ko sem se odločil pripraviti za TV Ljubljana prispevek o literarni ustvarjalnosti porabskih Slovencev na Madžarskem, čeprav sem vedel, da slovenska narodnost nima niti enega živečega književnika. Če sem želel opozoriti na to veliko vrzel v narodnostnem kulturnem življenju, sem moral najti novinarsko pot do cilja. Tako sem v Budimpešti pripravil razgovor z enim vodilnih pesnikov iz vrst hrvaške narodnosti Markom Dekićem, hkrati pa naštel tudi druge pisce hrvaške in srbske narodnosti, ki imajo samostojne knjige ali se oglašajo v revijah in časopisih. Med porabskimi Slovenci pa sem poiskal Frančeka Mukiča, ki se je poizkusil v prozi (Poteptani češnjev cvet), sam zase pa je pisal tudi pesmi, a je utihnil, vsaj za javnost. Na vprašanje, zakaj med porabskimi Slovenci ni besednega ustvarjalca, mi je dejal nekako takole: Pisatelj se mora seveda roditi in oblikovati z izobraževanjem; narodnostni pisatelj mora čutiti in misliti v materinščini, ne pa v jeziku večine. Pri nas na Madžarskem pa smo se vsi šele kasneje začeli učiti slovenskega, torej materinega jezika, vsem nam je bilo to kot učenje tujega jezika, razmišljali smo po madžarsko, govorili pa slovenski jezik oziroma njegov dialekt... Od tedaj je minilo nekaj let, iz vrst porabskih Slovencev pa še ni javnega literarnega glasu... vendar bi se preveč zavleklo, če bi razgrinjal vse razloge, ki vplivajo na sedanje razmere. O tem nemara kdaj drugič.

Ernest Ružič

Trajen pomen narodnostne literature

Drugi primer je iz Pomurja, star je ravno tako nekaj let. Ekpa madžarske televizije je prišla snemat prvo daljšo oddajo o življenju madžarske narodnosti v Sloveniji. Zaprošen sem bil, da jim pomagam, zato sem lahko sproti zaznaval njihove vtise iz Pomurja. Urednik madžarske TV ni mogel skriti presečenja, da ima tako mala narodnost, kot je madžarska v Sloveniji, toliko in tako dobre književnike, predvsem pesnike. Toliko bolj mu je bilo verjeti, ker je bil sicer zelo kritičen do drugih področij, denimo v šolstvu, uporabi madžarskega jezika v združenem delu in drugje.

In zdaj smo pri tem, kar pravzaprav želim zapisati danes: pri murskosoboški Pomurski založbi so izšle tri knjige domačih piscev madžarske narodnosti. Najbolj znani med njimi, Szúnyogh Sándor, se nam tokrat predstavlja prvič kot pesnik igrivih otroških pesmi. Z njimi ne želi kaj več, kakor ponuditi otrokom nekaj hudomušnega, prijetnega branja; noče jih poučevati, marveč razvedriti

in sprostiti, hkrati pa se jim tudi približati, kolikor je le mogoče. Čeprav je Slovincu težko presoјati, si drznem tvegati in zapisati, da je Szúnyogh uspel ustvariti tisto, kar je nameraval, njegove pesmice bodo radi prebirali najmlajši, tisti, ki so se šele dokopali do znanja vseh črk madžarske abecede. To so cicibani v dvojezični mali šoli in učenci prvih razredov dvojezičnih osnovnih šol. Pesmi izjemno uspešno dopolnjujejo ilustracije Galics Istvána.

Prvič se je za samostojni natis osmih novel odločil Szabó József. Zgodilo se je pred nedavnim. V novelah razmišlja o svojem delu, o dogodkih v sebi in okoli sebe, predvsem v okolici Lendave. Z novelami in črticami nastopa v knjigi Potegni, Cigan! že znan pisatelj Pál Szomi. V njegovih tekstih gre za dvoje pripovednih ravni: na tiste zgodbe, ki na hudomušen, nagajiv, včasih tudi posmehljivo začinjen način pripovedujejo o delavcih in kmetih, vojaki in šolarjih ter šolnikih, ter na druge,

socialno čuteče in kritično usmerjene zgodbe, iz preteklosti in sedanjosti.

Res je, da je od tedaj, ko je leta 1972 izšla prva knjiga, almanah treh književnikov Tavasvárás/Pričakovanje pomladi, izšlo že veliko samostojnih in skupinskih knjig, vendar so tudi najnovejše vredne vse pozornosti. Literatura presega folklornost in ustvarjalnost (čeprav sta tudi folklor in poustvarjalnost pomembni in potrebni) in daje v zakladnico narodnostne kulture nove, v času nastajanja morda še težko dojemljive vrednote. Gre za tisto nepredvidljivo in neulovljivo, kar ne more nastati na podlagi političnih ali drugih programov, ampak izvira iz človekove globine, ki je nedostopna drugim in v veliki meri tudi neodvisna od zunanjih vsiljevanj. To je tisto, kar se intimno odziva na svet in njegove dobre in slabe strani, na dobro in zlo, vendar na samosvoj, izviren, umetniški način, kakršnega prej nismo poznali. Del tega bo ostal v zakladnici, po tistem, kar bo ostalo, bodo

MAJA HADERLAP
JOŽICA ČERTOV
GUSTAV JANUŠ
ANDREJ KOKOT
VALENTIN POLANŠEK
MILKA HARTMAN

BENCE LAJOS
SZÚNYOGH SÁNDOR
BÁTI ZSUZSA
SZ. KANYÓ LEONA
VARGA JOZSEF

ÖSSZHANG

lahko vrednotili čas in prostor, v katerem je narodnostni pesnik živel.

Madžarska narodnost v Pomurju/Sloveniji se s svojo literarno ustvarjalnostjo uveljavlja tako doma, kakor v Vojvodini in na Madžarskem, čeprav zmeraj le ni deležna tolikšne pozornosti, kakor bi si jo zaslužila. Pogoji za objavljanje, kljub težavnemu položaju v založništvu, so še zmeraj dokaj dobri. Pri Pomurski založbi, ki natisne večino madžarskih knjig, sprejmejo večino ponujenih rokopisov, nekateri književniki pa se odločajo za Vojvodino. Večja pomanjkljivost je v tem, da večinski narod, zavoljo jezikovne prepreke, ne more spoznavati literarne ustvarjalnosti Madžarov v Sloveniji. Pomurska založba poizkuša to popraviti z almanahi Sozvočje/Összhang. V tretjem zvezku, ki bi sicer moral že pred časom na knjižne police, vnovič pa je napovedan za prihodnje leto, bodo pesmi pomurskih avtorjev madžarske in slovenske narodnosti, v obeh jezikih, torej bodo prevedene iz mad-

žarskega v slovenski in iz slovenskega v madžarski jezik. Ali kot pravijo v založbi: tretji letnik bo brez dvoma še posebej zanimiv, saj bo, med drugim, na najbolj neposreden način opozoril na značilnost pesniškega razmišljanja v enotnem gospodarskem in političnem okolju, v katerem pa se razvija književnost v dveh različnih jezikih. Primerjava bo zanimiva, saj bo pokazala na podobnosti in razlike.

Vseeno pa je prav teh primerjav premalo, ker je malo prevodov, malo je dvojezičnih izdaj, malo narodnostne literature v prevodu natisnejo tudi literarne revije. Nedvomno tudi zato, ker je malo prevajalcev iz madžarskega v slovenski jezik.

Navzlic vsem pomanjkljivostim in zadregam, s katerimi se spopada in sooča izvirna madžarska pisna beseda v Sloveniji, ni mogoče prezreti njenega večplastnega in trajnega pomena, katerega se trenutno zavedamo manj, kakor bi zaslužil in kot bo njegova teža za poznejše rodove.

Prijetne
praznike
in mnogo uspeha
v novem letu

želi

ZALOŽBA · KNJIGARNA

CELOVEC · Paulitschgasse 5-7, ☎ 0 46 3 / 55 4 64

TISKARNA

BOROVLE, Dollichgasse 4, ☎ 0 42 27 / 22 50

PODLJUBELJ, ☎ 0 42 27 / 22 32

CELOVEC, Tarviser Straße 16, ☎ 0 46 3 / 50 5 66

Koroški slikar Valentin Oman (slika desno) ima za sabo obsežen ustvarjalni opus. Pred petindvajsetimi leti se je v Galeriji 61 javnosti prvič predstavil s samostojno likovno razstavo. Potem se je hitro razvil v nepogrešljivo osebnost koroške oz. avstrijske likovne umetnosti. Srečevali smo ga na številnih razstavah doma in v tujini. Oman je za svoje dosežke prejel številne nagrade in danes sodi v sam vrh evropske ustvarjalne družine, kajti prisoten je v vseh evropskih likovnih središčih od Dunaja preko Pariza, Bruslja in seveda Trsta, Ljubljane in Celovca.

Oman ustvarja v raznih tehnikah, vendar je ob tem vedno ostal zvest svoji osnovni temi – človeku. Odkriva ga že od vsega začetka, misli nanj tudi, ko bomo vsi samo še fosili – neme priče davne preteklosti. Tako Oman človeka upodablja v raznih življenjskih obdobjih – od rojstva do smrti. V tem oziru postaja najmočnejši tedaj, ko ima na voljo mnogo prostora, torej stene, avle ali svetišča. Teh je opremil že mnogo, njegovo največje delo pa je umetniško oblikovanje cerkve na Plešivcu. Tam je kot sam pravi, izdelal svojo največjo likovno stvaritev. To je tudi povod, da smo ga prosili, da nam spregovori o svojem umetniškem ustvarjanju.

V središču je bil vedno človek

ANDREJ KOKOT

SV: Kako je prišlo do tega, da so Vam na Plešivcu (Tanzenbergu) poverili umetniško opremo cerkve?

Oman: Veste, da sem na Plešivcu hodil v gimnazijo in tam kot študent pričel z risanjem. Kljub temu so dolgo razmišljali, komu naj zaupajo opremo cerkve. Celotni načrt je izdelal arhitekt Gernot Kulterer, za umetniško opremo pa so potem pridobili mene. Delo arhitekta me je seveda postavilo v določen okvir. Najprej je bila načrtovana samo oprema oltarja, potem pa smo se odločili s freskami opremiti tudi stene cerkve. Tako sem imel možnost razširiti svojo kompozicijo.

SV: Ste za tako obsežen projekt izdelali poseben načrt?

Oman: Ne, vse sem delal po nekem smislu improvizacije, kar zahteva tudi moja trenutna tehnika slikanja fresk, saj ob tem nastajajo posamezne plasti – spomini na človeka. V teh plasteh prikazujem razne generacije človeštva, ki so prihajale in odhajale.

SV: Taka stvaritev zahteva veliko napornega dela, kako dolgo ste delali na Plešivcu?

Oman: Z delom sem pričel maja leta 1986, končal pa sem v letošnjem poletju. Delal sem torej več kot leto dni.

Kaj za vas pomeni ustvarjanje verskih motivov?

Oman: Biblijske ilustracije delam iz svoje humanistične usmeritve. Zato sem v nasprotju s svojim načinom

delal na Plešivcu uporabil tudi več barv, ker so ljudje ob svečanih priložnostih oblečeni v oblekah prijaznih barv.

SV: Pravite, da Vam je bil večji problem oblikovanje oltarja, v kakšnem smislu?

Oman: Tu je potrebna simbolizacija katoliške vere – sicer je to vedno križ, a treba je bilo upodobiti tudi sv. duha, Kristusa in Marijo. Želja naročnika je bila, da ti trije simboli pridejo bolj do izraza. Križ sem oblikoval s figurami, v katerih je spoznati 12 apostolov, odprte pa so tudi druge možnosti razlage. Večji je bil problem pri stranskih krilih oltarja. Uporabil sem zlato, ki daje možnost, da figure iz noči prihajajo v tisto, v kar človek verjame, v svetlobo in s tem v večnost. To pa je spet navrglo problem, kako to simboliko urediti, da ne bi bila blizu samo vernikom, ampak da bi imela tudi pravi umetniški izraz, da ni narejena samo za cerkev. Zato bi sedaj, če bi vse še enkrat delal, stvari napravil drugačne, najbrž bi tudi križ izdelal iz raznih plasti. A to je usoda umetnika, da vedno išče, Plešivec sem pač napravil v nekoliko bolj svečanem smislu. S tem pa moje umetniško delo še ni končano, prav v cerkvi na Plešivcu bi svojo kompozicijo lahko razvijal še naprej; stene stranskih oltarjev bi to možnost nudile. Kljub temu sem zadovoljen, ker sem vendarle delal po svojem občutku, kar je za umetnika bistveno. Naj dodam, da bi stene rad simboliziral s križevim potom.

SV: Postopek, katerega ste

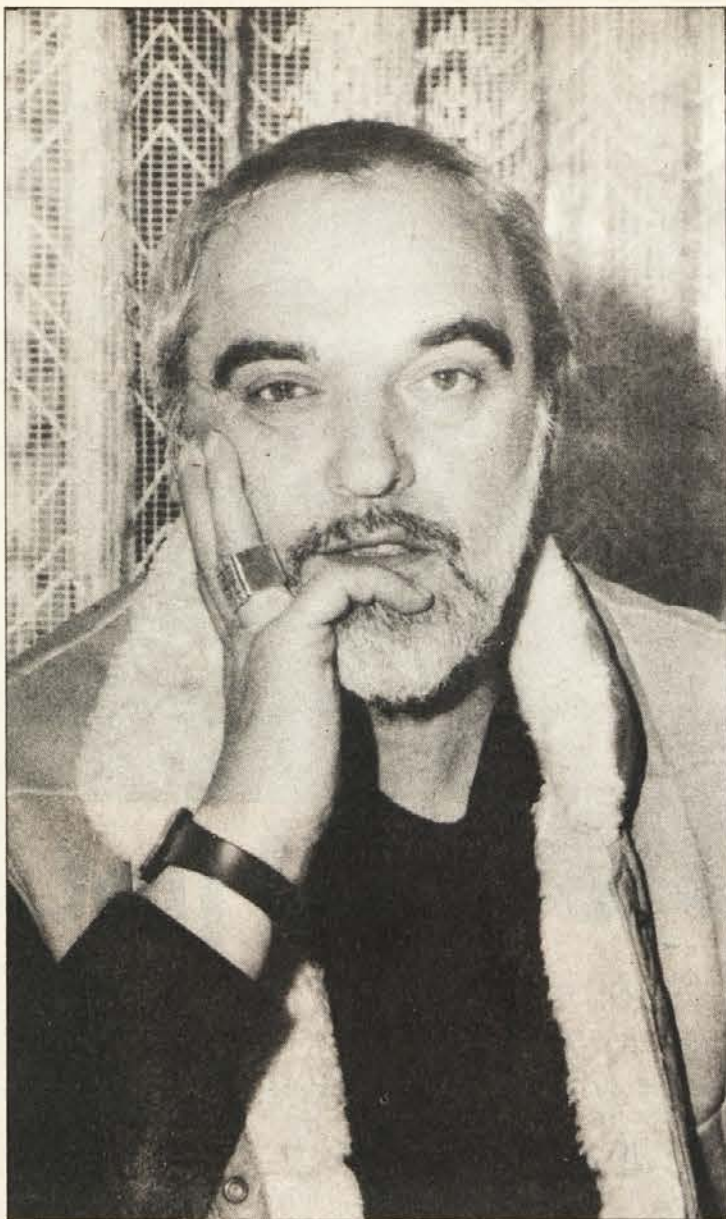
se posluževali na Plešivcu, dopušča prikaz tega umetniškega dela tudi v drugih krajih. Kako je to potekalo?

Oman: Kot že omenjeno, sem stene oz. freske upodabljal v več plasteh. Pri tem sem uporabljal platna, ki sem jih lepil na stene, potem pa spet snemal kot nekakšne plasti. Pri tem pa so nastajali negativni, nove podobe. Tako imam zdaj dovolj gradiva za samostojne razstave. Pravkar sem jih razstavljal v Mariboru, v marcu prihodnjega leta bodo na ogled v Ljubljani in v Maria Trostu, razen tega pa bodo te dni na ogled v novi galeriji, ki sva jo s pesnikom in fotografom Petrom P. Wiplingerjem uredila na Dunaju.

SV: Kakšni so vaši načrti za prihodnost?

Oman: Kar zadeva umetniško smer, lahko rečem, da se spet odmikam od barv, čeprav je mozaik, ki ga delam na stanovanjski hiši na Dunaju (v 13. okraju) po barvah še bolj živ, naročilo je pač tako. Trenutno imam zelo zanimivo naročilo in sicer opremo nove gimnazije v Spittalau. Tam je zasnova opreme nastala že pred realizacijo poslopja, kar umetniku daje povsem druge, boljše možnosti. Tako sva z arhitektom lahko izdelala celotno kompozicijo, v katero sva vključila tudi vrt. Vse bo gotovo prihodnje leto in se že sedaj veselim otvoritve šole.

V načrtu imam tudi razstave na Dunaju, v Bruslju in kot že povedano v Ljubljani in Trstu.

Napeto kot roman

(nadaljevanje s 3. strani)

esejističnem prispevku prav nasprotno izziva polemiko s tisto koroško domovino rjavih gvantov, ki če se že ne pojavljajo očitno v javnosti, pa korakajo v ogromni armadi avtorju v sanjah nasproti... Z ostrimi mislimi skuša razgaliti splošnost, površnost in protislovnost koroškega pojmovanja domovine; prepleta jih s svojimi in izkušnjami drugih, meri jih ob kriterijih demokratične družbene zavesti.

V šestih tezah izpostavlja, da je Koroška „domovina“ nekaj izključno nemškega; izogiba se nemškemu, zgodovinskemu in ideološkemu samoočiščenju ter namesto tega ustvarja kaotično nepreglednost in nejasnost pojmov; vse to gotovim reakcionarnim domovinskim ideologom in zaščitnikom omogoča monopol nad „domovino“, ki se potemtakem zapira ali celo postavlja nasproti sodobnim in kritičnim nosilcem kulturnih, političnih in družbenih silnic.

Moserjeva ocena barantanja in mitologiziranja s pojmom „domovina“ ob konkretnem primeru Koroške je brezkompromisna, izzivalna. S strani zagovornikov take domovinske kulture, ki jo je Gerhard Moser vzel v pretres, je kajpada pričakovati jedke odmeve. Istočasno pa je njegov esej vsekakor tudi neposreden izziv pripadnikom slovenske narodnostne skupnosti, da bi k razpravam kaj prispevali iz svojega zornega kota.

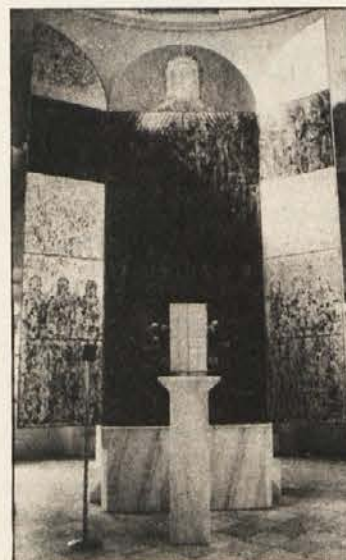
„Die Brücke“ tokrat predstavlja še dosti drugih izredno zanimivih tem in avtorjev. Ponatisnjeni so prispevki koroškim umetnikom Gisberta Hokeja, Valentina Omana ter Hansa Muhra, s katerimi so sodelovali na mednarodnem bienalu INTART 1987 v Ljubljani. Gerhard Pilgram in Jakob Steuerer predstavljata študentski alternativni kulturni projekt UNIKOM v Celovcu. Slavistka Lilli Jaroschka v prispevku „Wer sind die Windischen?“ skuša utemeljiti domnevo, da so se Slovenci pred 1500 leti priseljevali s severa preko Alp, kar bi pomenilo, da so bolj sorodni z zapadnimi slovanskimi narodi: s Čehi, Slovaki ali Poljaki. Literarni znanstvenik Johann Strutz piše o večjezičnosti in večkulturnosti na jugovzhodu Avstrije. Maja Haderlap predstavlja slovenskega likovnika Karla Vouka.

Razen tega najdemo v novi številki revije predstavitev modernih mladih umetnikov, tokrat Petra Eggerja ter vsestranskega Christiana Marmorsteina, v knjižni recenziji pa Edith Darnhofer obravnava knjigo „Padlim za svobodo“ Založbe „Drava“.

Igor Schellander

Morda bi omenil še to, da bo galerija na Dunaju odprta tudi v času ustvarjanja novih del, kar bo posebnost za obiskovalce.

Ker je prihodnje leto tudi 50-letnica anšlusa Avstrije k rajhu, želim tudi kot umetnik opozoriti na to, da bi bilo prav, če bi tudi na avstrijski strani ljubeljskega predora postavili spomenik. Sam pa mislim, da bi bilo prav, če bi stene predora poslikali z motivi, ki bi potnike opozorili na to, da so ta predor delali jetniki, ki so tam tudi umirali. Mislim, da večina ljudi ne ve, kako je ta predor nastal. Dolžni smo, da se tem žrtvam poklonimo. Sam bi delal brezplačno, oblasti pa naj prispevajo barve in tehnične pripomočke za realizacijo.

Freske in oltar v cerkvi na Plešivcu.

slika: Wiplinger

Dr. Janez Evangelist Krek (1865–1917), eden najvidnejših slovenskih javnih delavcev ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja, je šele sedemdeset let po smrti deležen pozornosti strokovnjakov in javnosti v Sloveniji.

Kot je „Slovenski Vestnik“ že na kratko poročal, je bila letos jeseni v njegovi domači vasi Selca nad Škofjo Loko proslava ob 70-letnici smrti, ki so ji s svojo prisotnostjo dali pomen nekateri najvišji predstavniki slovenske politike, v Ljubljani pa je bila okrogla miza, ki jo je pripravilo zgodovinsko društvo.

Narodu je kazal pot

LADO STRUŽNIK

Na okrogli mizi je sodelovalo pet znanih poznavalcev Krekovega življenja in dela. Dr. Walter Lukan, koroški Slovenec iz Zgornjih Jezerc nad Vrbo, ki zdaj živi na Dunaju in ki je o Krekovem političnem delovanju opravil doktorsko disertacijo in dr. Janko Prunk sta osvetlila Krekov vpliv na politična dogajanja med Slovenci. Teolog dr. Janez Juhant je prikazal teološko ozadje Krekovega socialnega dela, dr. Matjaž Kmecl njegovo leposlovje, dr. Anton Trstenjak pa njegovo osebnost.

Iz vseh predstavitev in razprav je mogoče razbrati, da je bil dr. Janez Evangelist Krek izjemna osebnost z vrsto talentov. Kot ocenjujejo, je njegova največja zasluga v tem, da je aktiviral samoorganiziranje najširših slojev in na Slovenskem pripomogel k ustvarjanju sodobne družbe.

Bil je sposoben na domala vseh področjih: na socialnem, narodno-organizacijskem in verskem. Bil je nadpovprečno inteligenten, dober, nesebičen in skromen. Slovel je po širini duha, ki so mu njegovi nasledniki zvesto sledili.

Dr. Krek se je rodil 27. novembra leta 1865 pri Sv. Gregorju nad Sodražico na Dolenjskem, kjer je bil njegov oče učitelj. Ta je bil sicer doma iz Selca nad Škofjo Loko. Tja se je po očetovi zgodnji smrti preselila Krekova mati, kjer je podedovala hišo. Po končani gimnaziji je Krek stopil v ljubljansko bogoslovje in leta 1888 postal duhovnik. Zaradi njegovega izrednega talenta so mu omogočili nadaljni študij v Avguštinu na Dunaju. Tam si je poleg teoloških znanj pridobil izjemno poznavanje filozofije, sociologije, narodne ekonomije in zgodovine.

Po vrnitvi z Dunaja je bil nekaj časa ljubljanski stolni vikar, nato pa od leta 1895 do svoje smrti profesor na ljubljanskem bogoslovju. Nobe-nih visokih časti in funkcij ni imel ali po njih hrepenel.

Edino naziv duhovnik doktor si je pridobil s svojim znanjem in delom. Bil pa je tudi ljudski poslanec v Kranjskem dežel-nem zboru in v dunajskem parlamentu.

Že v prvih letih svojega javnega narodnega delovanja je zasnoval in uresničil obe temeljni stvaritvi, s katerima je njegovo ime označeno v slovenski zgodovini. To sta zadružna organizacija, katere začetek sega v leti 1894 in 1895 ter jugoslovanska orientacija narodnopolitične rešitve slovenskega vprašanja iz leta 1898. Vse njegovo nadaljnje delo je bilo osredotočeno na širjenje in utrjevanje teh dveh zamisli, ki sta neverjetno hitro napredovali in osvajali slovenske množice.

Prvi njegov uspeh je bila socialna organizacija krščanskega delavstva, ki ga je, da bi ga obvaroval pred materialistično ideologijo, vezal na konservativno katoliško narodno stranko, ki se je po letu 1905 imenovala Slovenska ljudska stranka. Iz te delavske socialne organizacije je leta 1909 ustanovil Jugoslovansko strokovno zvezo, ki je po prvi svetovni vojni postala matica krščanskega socializma na Slovenskem.

Drugi Krekov velik socialni in gospodarski uspeh je njegova zadružna organizacija za kmeta. S to organizacijo, kjer so imeli vsi člani enak glas ne glede na višino vplačanega deleža, je pomagal malemu kmetu, ki je predstavljal večino slovenskega naroda. Zadružne hranilnice in posojilnice so iztrgale kmete iz rok oderuhov, zaustavile prodajanje zadolženih kmetij in s tem odzvali slovenskega življa v Ameriko. Zadružna organizacija, ki je leta 1903 dobila svojo centralno Zadružno zvezo, se je hitro širila. Leta 1910 je bilo že več kot 500 Krekovih zadrug, med njimi tudi nekaj proizvodnih in prodajnih. Kapital v njih je hitro naraščal in pred prvo svetovno vojno presegal višino vsega slovenskega kapitala, vloženega v

industrijo na Slovenskem. Na njegovo pobudo so v Ljubljani ustanovili zadružno šolo, ki je bila ena prvih v Evropi.

Pomembna je bila tudi njegova vloga pri jugoslovanskem usmerjanju narodne politike večinske Slovenske ljudske stranke. Svoje navdušenje nad možnostjo jugoslovanske države v okviru habsburške monarhije je pokazal ob aneksiji Bosne in Hercegovine leta 1908 z izjavo v Kranjskem deželnem zboru, ki sta jo podprli obe slovenski stranki.

Krek je bil tudi pobudnik znamenite majniške deklaracije v dunajskem parlamentu med prvo svetovno vojno. Z njo je bilo domači avstrijski in mednarodni javnosti odločno izraženo, da želimo Slovenci skupaj s Hrvati in Srbi svojo neodvisno državo.

Skrbel je tudi za vzgojo ljudstva. Prepredel je vso slovensko deželo z izobraževalnimi društvi, v katerih se je budila narodna zavest. Bil je prijatelj dijakov in študentov in v njih budil književno in narodno ustvarjalnost. Slovenski literati Cankar, Župančič, Finžgar in drugi so ob Kreku črpali pobude za svoje leposlovne delo. Tudi sam je napisal okoli 600 član-kov, ki jih je objavljaval v takratnih časopisih, predvsem v Slovincu, Domoljubu, Katoliškem obzorniku in Času. Delavska lista Glasnik in Naša moč ter Vestnik SKSZ je ustanovil sam. Njegovi najbolj znani deli sta knjigi Črne bukve kmečkega stanu in Socializem, vseobsežni zgodovinski prikaz svetovne socialistične misli in dejanja, ki je pravi poziv k socializmu.

Kot deželni in državni poslanec se je zavzemal predvsem za splošno volilno pravico, za uveljavitev slovenskega jezika v parlamentu, za pravice delavcev in kmetov ter za pravice slovanskih narodov v Avstro-Ogrski državi. Krek je bil izredno priljubljen govornik in tudi njegovi politični nasprotniki so ga cenili in spoštovali.

„Brez meja“ – pesmi Lenčke Kupperjeve

V knjižnem daru SPZ za leto 1988 je poleg publikacij tudi kasete z naslovom „Brez meja“ s posnetki pesmi Lenčke Kupperjeve, avtorice otroških pesmi in pripovedk. Ta kasete seveda ni prva te vrste, saj so pesmi Lenčke Kupperjeve izšle že leta 1983. Kasete z naslovom „Pojmo s ptički“, na kateri je posnetih 23 pesmi, je razprodana. Isto leto pa sta z Janezom Bitencem izdala kaseto „Skrivnostna bela krpica“. Vsaokrat je s kaseto izšla tudi brošura s pesmimi, tako tudi tokrat v knjižnem daru SPZ!

MIHA PASTERK

Lenčka Kupper, rojena pri Bognarju v Bistrici pri Pliberku, je že v svoji mladosti zelo rada prepevala. Ko se je pred skoraj 30 leti poročila in rodila tri sinove, jim je rada prepevala in brala. Ker pa ali ni bilo primer-nih pesmic, ali pa jih je zmanjkovalo, jih je Lenčka začela sama skladati, ni pa jih zapisovala. S tem je začela veliko pozneje. Prva, ki se je poslužila njenih pesmi, je bila Pepca Weiss. Zbirala je namreč pesmi za otroški zbor in zato nagovorila tudi Lenčko Kupper.

Do danes ima Lenčka napisanih in uglasbenih nad 100 pesmi, s katerimi se seveda ne zapira med štiri stene, pač pa gre z njimi med otroke. Z otroki prepeva npr. že sedmo leto vsak četrtek popoldan v otroškem vrtcu Naš otrok, kjer obenem tudi vidi, katere njene pesmi otroci hitro dojamejo.

Sicer jo na Koroškem do danes niso povabili na kakšno šolo, izven Koroške pa že. Tako je bila od 24. do 27. novembra t. l. na Salzburškem, kjer je obiskala pet razredov in en otroški

vrtec. Prav tako pa jo je lani v Salzburg, v „Schreibwerkstätte“, povabilo Zvezno ministrstvo za pouk, umetnost in šport, sicer pa prebira svoje pesmi tudi na raznih branjih, vendar je v pogovoru s SV dejala, da se njene pesmi bolje pojejo kot berejo.

Poleg tega, da Lenčka Kupper piše pesmi za otroke in poje z njimi v vrtcu, že okrog 20 let poje tudi pri MPZ „Jakob Petelin Gallus“ v Celovcu. Za svoj trud in delo z otroki in za otroke je 26. aprila 1987 na srečanju mladinskih zborov na Brnci prejela Gallusovo priznanje, za kar ji tudi na tem mestu veljajo iskrene čestitke.

Kakšne so pesmi Lenčke Kupperjeve, kako nastajajo? Kot je dejala avtorica sama o sebi, je ohranila še mnogo otroškega, kar skrbno neguje. Rada sanjari in se podaja v fantastični, pravljичni svet. Prav tako vedno znova odkriva naravo, stvari, ki so na prvi pogled vsakdanje. Skušaj opisati lepoto narave, ki jo obdaja in ko se rodi še melodija, si jo prav hitro zapiše. Ljubezen do narave, do otrok in soljudi pa se močno odraža tudi v njenih pesmih.

Lenčka Kupper

Brez meja

1. Brez meja naj družijo pesem srca vsa. Še je čas, menda skrajni čas. Skupno gradimo zdaj si boljši, lepši svet, ne pustimo si korajže vzeti!
2. Poješ ti, Italjan, z mano, jaz sem Slovan pleše črnc z Južne Afrike, Indijanca rad imam in sosedu roko dam. Kjer ljubezen je, tam sem jaz doma.

**Georg Kreisler:
Die Hexe**

Die Dame nebenan ist eine Hexe.
Das hab ich längst heraus.
Sie malt am Abend kleine weiße Kleckse,
die wir nicht sehen, vors Haus.

Die Hexen, die die Kleckse hier gewahren,
die kommen dann des Nachts in großen Scharen
und sitzen eng beisamm' bis in der Früh
und kochen eine fürchterliche Brühe
im Küchenofen drin
von unserer Nachbarin.

Drum hängt der Rauch so tief in unserem Schornstein
und steigt so schwer hinauf.
Und eine Krähe bleibt in der Nähe.
Kinder, paßt auf!

Die Dame nebenan, hab ich erfahren,
die stammt auch nicht von hier.
Sie kam zwar her in ziemlich jungen Jahren,
doch die ist nicht wie wir.

Sie sieht zwar aus wie andere alte Frauen,
doch die ist schlau, drum darf man ihr nicht trauen.
Sie lebt nach außenhin so wie wir alle,
doch stellt sie uns damit nur eine Falle,
denn stets denkt sie daran,
wie sie uns täuschen kann.

Bei Tag, da tut sie freundlich und verbindlich,
doch wer sieht sie bei Nacht?
Bleibt diesem Weibe lieber vom Leibe!
Kinder, gebt acht!

Die Hexe nebenan darf hier nicht bleiben.
so kann's nicht weitergehen.
Es ist bestimmt nicht leicht, sie zu vertreiben,
und doch, es muß geschehen.

Von jetzt an kehren wir alle ihr den Rücken
und spucken aus, sobald wir sie erblicken,
und schicken ihr ein anonymes Schreiben
und schmeißen ein paar Steine durch die Scheiben,
so lang, bis sie versteht:
Wir wollen, daß sie geht.

Doch wenn sie unsere Warnung in den Wind schlägt,
wie finden wir dann Ruh?
Dann ohne Schonung in ihre Wohnung!
Leute, schlägt zu!

AVSTRIJSKA DUŠA

Sie ist fremd. Nicht wie wir. Sie ist anders.

„Der Begriff ‚Demokratie‘ bedeutet zuerst, daß jeder die Möglichkeit hat, zu denken, wie er will, und dies auch zu äußern; ferner, daß auch die in der Minderheit bleibenden Parteien geachtet werden. Eine andere Definition der Demokratie besagt, daß sie dazu da ist, aus Betroffenen Beteiligte zu machen. Nirgends haben wir eine so gute Gelegenheit und auch einen solch entscheidenden Prüfstein, als dies eben bei den Minderheiten zu beweisen.“

Mit diesen Definitionen leitet Erwin Ringel seine Stellungnahme zur slowenischen Minderheit in seinem Buch: „Zur Gesundung der österreichischen Seele“ ein.

In der Folge weist er darauf hin, daß Mehrheiten, die Selbstvertrauen besitzen, Minderheiten respektieren und unterstützen, wogegen eine verängstigte, verunsicherte Mehrheit eher dazu tendiert ihre Machtposition zu mißbrauchen, um dadurch Sicherheit zu gewinnen. „Je zerstrittener sie ist, desto mehr braucht sie die Minderheit, um sich ihr gegenüber zu einigen.“

Das aktuelle Buch diene auch als Grundlage für einen Vortrag des Autors, der Anfang Dezember 1987 im Kongreßhaus Villach stattfand. Den Schwerpunkt bildete dabei die Vergangenheitsbewältigung, die Ringels Ansicht nach das Allerwichtigste ist, um die Aufgaben der Gegenwart und Zukunft „in einem Geiste der Menschlichkeit, Solidarität und Verant-

wortungsbewußtheit zu meistern“.

Nicht ganz zufällig wandelte sich diese Thematik bei der darauffolgenden Diskussion hin zum „Pädagogenmodell“. Zu einer Stellungnahme aufgefordert meinte Ringel, er sehe in jenem Modell eine ungeheure Bedrohung, weil es zeige, daß es in Kärnten offensichtlich zwei Klassen von Menschen gebe, wobei es sich bei der ersten Klasse um deutschsprachige, bei der zweiten um slowenischsprechende Kärntner handle. Es werde den Slowenen Angst gemacht und ihnen das Gefühl vermittelt, minderwertig zu sein, was zur Folge habe, daß sie ihre Sprache aufgeben. Ein Verlust der Sprache aber bedeute den Verlust der Kultur.

Es sei bestürzend, so Ringel weiter, daß sich ein Land, welches sich lobt, demokratisch und menschlich zu sein, in eine solche Verhaltensweise hineinlocken läßt. Er bedauerte die Tatsache, daß die politischen Parteien dieses Landes (Kärnten), aus Angst Stimmen zu verlieren, dem Modell zustimmten.

In den folgenden Punkten sieht Ringel dennoch Anlaß zur Hoffnung:

1. Er glaubt, daß es unmöglich ist, ein Gesetz zu beschließen, daß sich gegen die Interessen der Betroffenen richtet und weist in diesem Zusammenhang auf die guten Absichten des Bundeskanzlers hin.

2. Trotz des Dreiparteienbeschlusses erwartet Ringel

Erwin Ringel

Widerstand von Seiten der Slowenen.

3. Er hofft, daß die bisher schweigende Mehrheit nicht mehr schweigt, sondern aufsteht und sich in einem Akt der Solidarität auf die Seite der Unterdrückten stellt.

Daß nicht alle Diskussions Teilnehmer der Meinung Ringels waren, zeigte u. a. die Aussage einer Frau, wonach es in Kärnten keine Unterteilung in Menschen erster und zweiter Klasse gibt. Sie sieht eine Verkümmern der slowenischen Kultur vielmehr darin, daß es immer häufiger zu „Mischehen zwischen österreichischen und slowenischen Kärntnern“ (wörtliches Zitat) kommt.

Auf die Stellungnahme Ringels, die gegenseitige Achtung beider Volksgruppen müsse sich darin ausdrücken, daß jede die Sprache der anderen beherrsche, reagierte die bereits oben zitierte: „Das soll ruhig so sein – aber wer es will! Es ist immer gut, eine zweite Sprache zu können. Meine Enkel und Urenkel können ja auch ruhig Slowenisch lernen. Aber man darf sie dazu nicht zwingen. Es zwingt uns ja auch niemand, Englisch zu lernen.“

Ist die österreichische Seele heilbar?

Erwin Ringel zumindest sagt ja!?

Ingrid Steiner

NA POLICAH KNJIGARNE DRAVA-NAŠA KNJIGA SMO NAŠLI

**Vera Radulović
OHNE LIEBE WÄR' ICH FUTSCH**

Vera Radulović, Zagrebčanka, ki živi v Gradcu, je zbrala definicije raznih pojmov, ki so ji jih povedali 5-8 letni otroci. Dovolj razlogov za smeh, pa tudi v pomislek: od kod in zakaj otrokom take razlage? Primer: Kaj je reklama? To je nekaj zabavnega za nas, ampak mama pravi, da je drago. Da, to je, če se kakšna mama hvali, da je njen dojenček bolj suh od drugega. Kaj so to sanje? Če verjameš, da nekaj čisto zares velja, v resnici pa ne velja. Sanje so, če pride film v glavo. Kdo je šef? To je nek stric, ki vedno krega mojo mamo, če je prepozna. Samoza-ložba, Graz 1987; cena 120 šil.

DAS ANDERE WEIHNACHTSBUCH (Drugačna božična knjiga)

Zbrala Joachim Kahl in Peter Schütt. Zbirka pesmi in proze avtorjev kot n. pr. Jacques Brel, Ernesto Cardenal, Majakovski, Borchert, Gorki, Erich Kästner, Pablo Neruda, Tucholsky, Brecht in drugih. Obilo berila za premišljevanja, od resnega do zabavnega. Primerno darilo za vsakogar. Za pokušnjo: „Stille Nacht, heilige Nacht! rings umher Lichterpracht. In der Hütte nur Elend und Not, kalt und öde, kein Licht und kein Brot,

schläft die Armut auf Stroh, schläft die Armut auf Stroh...“ Založba Weltkreis, Dortmund. Cena 131 šil. V nemščini.

**Vitomil Zupan:
ČLOVEK LETNIH ČASOV**

Letos umrli slovenski pisatelj opisuje v svojem romanu položaj in borbo človeka v družbi, ki je zlagana, hudobna, površna in spletkarska. Brezposelni Otar Manot je obdolžen umora, ki ga ni zagrešil. Zmaga okolje, kateremu njegova „krivda“ koristi, da se lahko samo kaže v lepši in potvorjeni luči. Prevladuje pohlep, ropanje čustev in polasčanje teles. Zločinec je družba, ki pa na videz vse pogoltno in vse uravna. Založba Obzorja, Maribor. Cena 137 šil.

MIT VERSCHÄRFTEM BLICK (Feministična literaturna kritika)

Izdala Karen Nölle-Fischer. Feministične pisateljice, kritičarke in literarne znanstvenice izhajajo iz ženskega gibanja in sodelujejo v borbi za osvoboditev iz zatirajočih struktur. Pričujoči teksti nudijo vpogled v tematiko, načine argumentiranja in zorne kote raznih skupin avtoric. Knjiga poskuša dokazati, da se literatura žensk bistveno razlikuje od moške, napisana je zavzeto in prepričljivo. V nemščini. Založba Frauenoffensive, München.

Das große Tabu (Veliki tabu)

Knjigo sta izdala avtorja prof. dr. Erika Weinzierl in Anton Pelinka

spevku „Modellfall Kärnten“ o obveznem pouku slovensčine kmalu po vojni. Profesor slovensčine na neki gimnaziji je „posodil“ pevski zbor za slovensko oddajo na koroškem radiu:

„...Le malo članov zbora je bilo slovenskega porekla, večini se je pretakala po žilah „plemenita nemška kri“. Tega ponižanja starši niso mogli prenesti... Mi šolarji smo bili sprva ponosni, da smo lahko nastopili na radiu. Da je to razlog, da se moramo sramovati, se nam je posvetilo šele ob naših razburjenih in razkačanih očetih. In to je ostalo vtisnjeno v naši zavesti.“

V knjigi najdemo prispevke kot npr.: Nadine Hauer – NS-trauma brez konca, Karl Müller – Zapuščina nacionalsocializma. Avstrijska literatura in njeno soočanje z avstrijsko zgodovino nasilja, Wolf in der Maur – Iskanje patriotične utopije, Ernst Hanisch – Poskus razumeti nacionalsocializem i. dr. Založba avstrijske državne tiskarne/Edition S v nemščini. Cena 248 šil.

**Pavle Zidar:
OTOŽNI ROB VAZE**

S tem romanom se Zidar vključuje v tisto iskanje identitete, ki je značilno za del slovenske pripovedne proze zadnjih desetih, petnajstih let: iskanje temeljnih vzgibov, ki so nekoč določali usode ne le posameznikov, ampak kar celih generacij. Po drugi strani pa se Zidar strastno posveča usodam posameznikov in njihovim zdaj bolj, zdaj manj jasnim poskusom, da bi spremenili svet, v katerem živijo, ali vsaj poskusili dokazati, da ga je mogoče spremeniti. Roman je napisan zrelo in senzibilno, poetično in literarno kultivirano (spremne besede). Pavle Zidar je za svoje literarno ustvarjanje letos dobil Prešernovo nagrado. Državna založba Slovenije, 1987, Ljubljana; cena 119 šil.

Plašček za Barbaro

Po široki in dolgi cesti je hodil plašček, čisto sam, in je hodil in hodil. Veter je pihal hudo in hudo, ker je bilo po dežju in je plašček zelo zelo zeblo, pa še večerilo se je počasi, prižigale so se prve luči ob cesti, tu ena tam druga. Zaradi vetra je bilo čisto malo ljudi na cesti. Plaščku je bilo zelo hudo in samotno, kar na jok mu je šlo in strah ga je bilo.

O, tam prihaja zelo visok mož v temni obleki in z dolgimi nogami koraka hitro po cesti. Plašček se ga razveseli, napoti se proti njemu in s tenkim glaskom zakliče:

–O, dobri mož, kako sem vesel, da te srečam.

Mož se za hip ustavi in vpraša začuden:

„Mhm, hm, kaj bi pa rad od mene, plašček?“

Plašček stopi čisto obenj in pove:

–Vzemi me s seboj, dobri mož, tako sam sem in vsak čas bo večer.

Mož ga pogleda in žalostno odgovori:

–Plašček, plašček, ne vem, kaj naj bi počel s teboj? Ne morem te vzeti s seboj. Čisto sam sem na vsem širnem svetu, nobenih sorodnikov nimam, kaj šele otrok. In tako hladno je v tem vetru, da moram kar brž naprej. Stanujem šele pod tretjim mostom čez reko. Zbogom, ubogi moj plašček.

In že je iztegnil korak, pa odšel po cesti. Plašček je obstal v vetru in zagledal lepo črno psičko, ki je drobno drncala čisto ob robu cestišča. Plašček ji je stopil naproti, dvignil rokav – in psička se ustavi.

–Kaj pa bi rad, plašček? vpraša. Plašček ji pove, kako in kaj.

–Lepo te prosim, plašček, mu odvrne psička, poglej, kako lep kožuh mi je kupila moja mama, črn in kodrast, tako da nikoli ne bom potrebovala nobenega drugaga plašča. Vprašaj v naši okolici, vsak ti bo povedal: redko kakšna psička ima tako lep kožušek kakor kodrasta

Bela. Bela – to je namreč moje ime, je pristavila skromno – in odhitela naprej.

Ojoj, ojoj, je pomislil plašček, kako hudo je, če nimaš svojega mostu, pod katerim stanuješ, ne mamice, ki bi poskrbela zate, in sploh nikogar ne, ki bi te kdaj pohvalil. O, in že zagleda plašček veliko, lepo oblečeno gospo, približa se ji in jo vljudno nagovori:

–Oprostite mi nadlego, gospa, a tako sam sem in kmalu bo noč.

Pa veter čedalje bolj piha. Ali grem lahko z vami?

–Plašček neumni, pravi gospa, kam te bom pa dejala? Ali ne vidiš, kako majhen si, samo svoje rokavce poglej – pa moje roke.

In tako je odšla. Plašček pa je pohitel po cesti in kar na jok mu je šlo od sramote in tesnobe in od vetra.

...še nekaj neprijetnih doživetij je imel, dokler ni prišla po cesti deklica, kakršnih ni veliko v tem mestu, stopicala je zelo čedno, pa laske je imela ko Trnuljičica. Zagledala je ubogi plašček in pritekla k njemu.

–Zakaj pa vzdihuješ, plašček, zakaj, povej? Kar povej, jaz sem Barbara, kar povej, vse povej, plašček.

Plašček je povedal, kako strah ga je, kako je sam na svetu in kako ga nihče ne mara. In da mu je fiči-fičkovič rekel, da naj ga bo sram. Barbara ga je poslušala do kraja, potem pa ga objela in potolažila.

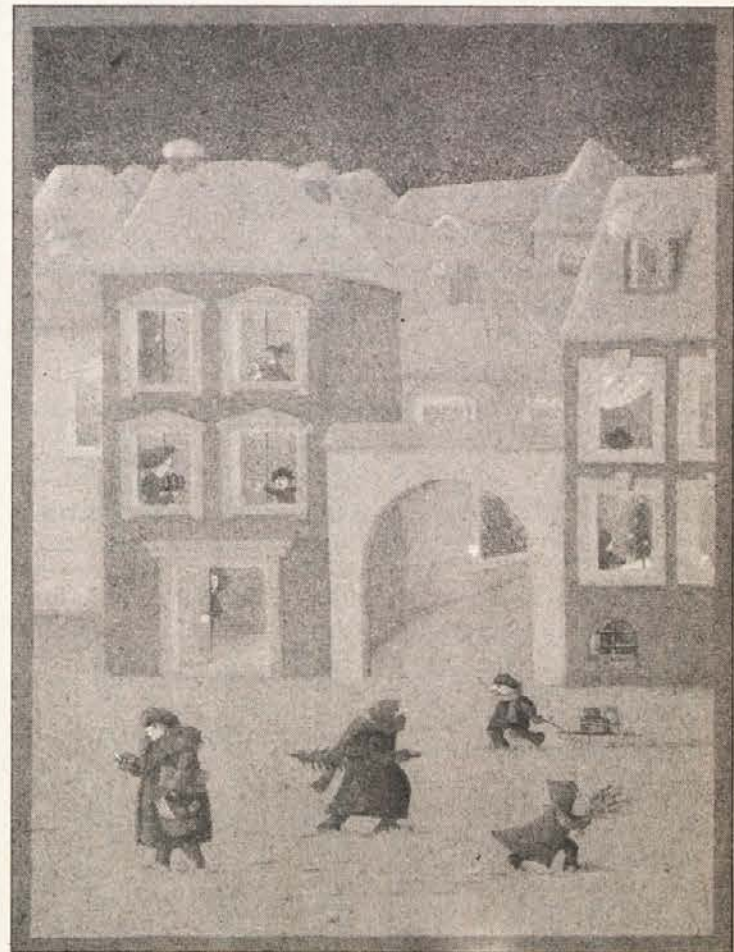
–Kako dobro je, plašček moj, da sem te srečala v tem vetru. Ti ne veš, kako me je zeblo – pa tudi zelo pozno je že. Vzela te bom s seboj.

–Ja, samo če ti ne bom odveč, Barbara?

–Ne, ne, zmeraj sem si želela ravno tak plašček.

No, in potem sta šla proti Barbarinemu domu, kjer se je ravno prižigala v kuhinji luč.

Praden sta vstopila, je Barbara pokazala na nebo in rekla: Poglej, plašček, kako velika luna je nočoj. To je zato, ker se mi je izpolnila velika želja, da bi imela tako lep plašček.

Bo kaj snega, darov in veselja?

Luna in krojač

Luno je v mrzlih nočeh silno zeblo. Kar tresla se je in vsak dan postajala bolj blede. Neki krojač se je lune usmilil in ji je obljubil toplo obleko. Srečen je bil, da je bila luna s predlogom zadovoljna. Krojač je sešil luni toplo obleko, čeprav je bilo treba pametnih ljudi ob tem delu – kajti luna je imela silno debel hrbet in je bila skorajda brez trebuha. Luna se je ponosno dvigala na nebu, ker se je zdela sama sebi zelo lepa. Krojač je bil z delom zadovoljen.

Toda, joj! Naslednji večer je že opazil, da so popokali vsi šivi lepe obleke. In zakaj? Luna je postala čez noč bolj debela. Krojač je paral in šival in obleka je bila spet prav. Toda ta neprijetna zadeva se je ponovila vsako noč

– dokler ni postala luna okrogla kot žoga. Krojač je že skoraj obupal. S sreči je imel dovolj blaga, da ga je lahko dodajal.

Ko se je že veselil, da je komedije konec, pa je luna začela hujšati. Vsak dan je bolj shujšala in obleka je bila naenkrat velika za dve luni. Krojač je spet paral in šival in se jezil. Kajti sedaj je luni ostal velik trebuh – le hrbet je hujšal. Ko je bil krojaček že ves obupan, je luna shujšala, da je sploh videti ni bilo več. Kaj se je zgodilo sedaj?

Krojač je takrat urno pobral vse svoje stvari ter pobegnil, kakor hitro so ga noge nesle. Kajti take čarovnije ni hotel doživeti še enkrat!

Irena Žele

Zgodbica je iz slikanice Vitomila Zupana „Plašček za Barbaro“, ilustr. Marija Lucija Stupica; Mladinska knjiga, Ljubljana 1986.

Vrane

Črna vrana poskakuje, in nad zimo se huduje, da prezgodaj je prišla in prekrila polja vsa.

Na drevo je odletela; med vejevjem prečepela tri je dni, in tri noči, čakala, da sneg skopni.

Ne le ena, jat za dva oblaka leta in vreščeče kraka; čaka črna jata vran, da stopli se, a zaman.

Tihomila Dobravc

„Rožice“

Pri nas pa rožice cveto, ko je še zima bela, ko grize mraz in polja so še vsa zaledenela...

Ko včasih ni do naših hiš skoz sneg gazi nobene, na oknih rožice cveto, oj, rožice – ledene...

Danilo Gorinšek

O premeteni kokoški

Za vasjo pod drevesom je grebla kokoška, ko je proti nji priteknel šakal. Zelo je bil lačen in že se je oblizoval, kako mu bo teknila. Toda kokoška je urno sfrčala na drevo.

„Pozdravljena, kokoška“, je rekel šakal. „ali že veš, kaj je novega?“

„Kaj?“ je vprašala kokoška.

„Najnovije, da so vse živali sklenile mir med seboj“, je povedal šakal. „Zdaj so vse prijateljice in nobena žival ne sme drugi živali škoditi. Kar mirno sfiči z drevesa, nič ti ne bom storil.“

Toda kokoška je bila prebrisana in je vedela, da ne sme verjeti šakalu.

„Vem, da me ne boš raztrgal, a tu z drevesa je lepši razgled“, mu je odgovorila. „Lepo vidim prav do vasi.“

„Kaj vidiš v vasi?“ je vprašal šakal.

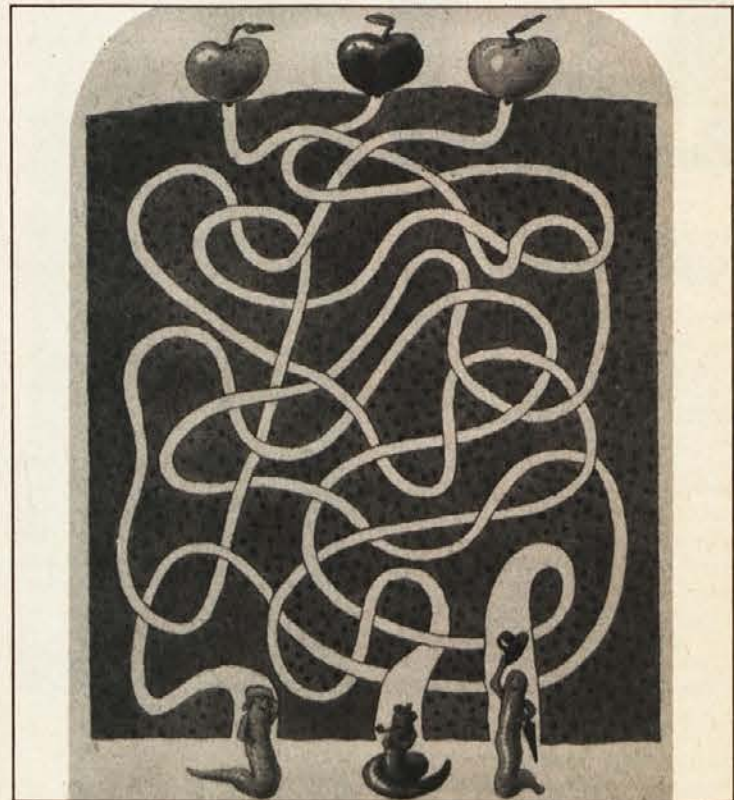
„Nič posebnega“, mu je odvrnila kokoška. „Iz vasi teče proti nama tolpa psov.“

Ko je šakal to zaslišal, je poskočil in jo ucvril.

„Zakaj pa bežiš, šakal?“ je zaklicala za njim kokoška. „Saj so živali sklenile mir med seboj, psi ti ne bodo nič hudega storili.“

„Kot da ne poznam teh neumnih psov iz vasi. Saj še ne vedo o tem“, je zakričal in pobegnil.

Tadžikistanska pravljica

Katerega jabolka se bodo lotili

METALLBEARBEITUNG · KOVINSKA OBDELAVA

HANDEL TRGOVINA
MIT WAREN ALLER ART Z BLAGOM VSEH VRST

IMPORT-EXPORT UVOZ-IZVOZ

CONSULTING INGENIRING SVETOVANJE INŽENIRING

IMP METALL-CHEMIE

Produktions- und Handelsges. m. b. H.

A-9184 ŠENTJAKOB V ROŽU / ST. JAKOB IM ROSENTAL

☎ (0 42 53) 544, 545

želi prijetne praznike in srečno novo leto!

Prijetne praznike in
srečno novo leto

želi **TOVARNA**

ELAN SKI

Fürnitz-Brnca

intrade

zunanjetrgovinska družba z o. j.

in

IPH Holzindustrie

Trgovinska Komanditna družba
Celovec, Paradeisergasse 9/II

*Želita svojim poslovnim prijateljem
vesele praznike
in uspeha polno leto 1988!*

Podjetje za električne instalacije vseh vrst in izdelavo modernih stikalnih naprav

Strokovna
elektrotrgovina

Ing. T. Schlapper

Šentjakob v Rožu

☎ (0 42 53) 216

želi vsem odjemalcem
in naročnikom
vesele božične praznike
in srečno novo leto

Zadovoljne
božične
praznike
in uspešno
novo leto!

Janez Weiss

KROJAŠTVO

Šentjanž v Rožu

☎ 0 42 28 / 23 01

CELOVEC

Spitalgasse 12

☎ 0 46 3 / 51 37 52

Zellstoffabrik

**Tovarna
celuloze**

Ges.m.b.H. – Družba z o. j.

wünscht allen Holzlieferanten und
Geschäftspartnern
ein erfolgreiches Neues Jahr

želi vsem dobaviteljem lesa in
poslovnim partnerjem
uspešno Novo leto

Vsem stalnim in zvestim gostom se ob koncu leta
zahvaljujemo za obisk in sodelovanje
ter želimo vesele praznike
in uspehov polno novo leto 1988

HOTEL OBIR

Železna Kapla

☎ 0 42 38 / 381

Vesele božične praznike in srečno novo leto

želi **ALPETOUR**

Spedition – Transport-Ges.m.b.H.
Špedicijsko-transportna družba z o. j.

A-9150 Bleiburg / Pliberk

A-9133 Miklauzhof – Miklavčevo

Telefon: 0 42 38 / 504-0

Telex: 42 2332 zelob a

42 2729 zelob a

Telefax: 0 42 38 / 504-39

GRADBENO PODJETJE

Franc Begusch Bistrica v Rožu, ☎ 0 42 28 / 20 46
Celovec, Wiegelegasse 20, ☎ 0 42 22 / 22 7 70želi vsem naročnikom in poslovnim prijateljem
prijetne božične praznike ter uspešno novo leto**Licht ins Dunkel**

Die Österreichische Draukraftwerke AG stellt auch heuer wieder anstatt der üblichen Weihnachtsglückwunschkarten und Weihnachtsgeschenke einen namhaften Betrag der Aktion „Licht ins Dunkel“ zugunsten behinderter Kinder zur Verfügung. Wir sind sicher, daß Sie für diese karitative Maßnahme Verständnis haben.

Wir wünschen Ihnen auf diesem Wege ein frohes Fest und ein glückliches neues Jahr!

Österreichische Draukraftwerke AG, Klagenfurt

Vesel božič
in srečno novo leto
vsem gostom
in prijateljem naše hišeHOTEL - RESTAVRACIJA
BREZNIK
PLIBERK - BLEIBURGVsem slovenskim rojakom
tu in onstran meje,
posebno svojim mandantom,
želi srečno novo leto 1988**Dr.
Miran Zwitter**ODVETNIK
9020 Celovec
Karfreitstraße 3/IVesele božične praznike in srečno novo leto želi
vsem svojim članom, kupcem in prijateljem**Kmečka gospodarska zadruga
Pliberk**

z poslovalnicama v Šmihelu in Žvabeku

Blagoslovljene božične praznike in zdravo novo leto želi

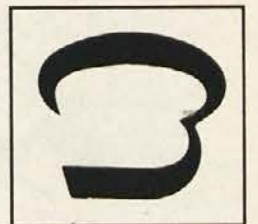
TRGOVINA

KRIVOGRAD

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Vsem delavcem in prijateljem prijetne praznike
in obilo uspeha v novem letu želiT E S A R S T V O
GASSER

Bilčovs, ☎ 0 42 28 / 22 19

*Prijetne praznike
in srečno
novo leto***POSOJILNICA-BANK
ZVEZA BANK**VAŠA PRVA ADRESA V DENARNIH ZADEVAH
IHR ZUVERLÄSSIGER PARTNER
IN ALLEN GELDANGELEGENHEITEN**ZADRUGA-market**VAM PO UGODNIH CENAH NUDI PESTRO IZBIRO
RAZNOVRSTNEGA BLAGA

IHRE BESTE EINKAUFSQUELLE für HAUS, GARTEN und LANDWIRTSCHAFT

Vesele božične praznike in uspešno novo leto

želi

družine RUTAR
družine SIENČNIK

Dobrla vas · Klopinsko jezero · Žitara vas

RUTAR
DOBRLA VAS - BELJAK
CENTER

Vesele praznike
in srečno novo leto
želi
vsem odjemalcem

TRGOVINA

SPAR

Kušej

- ŠMIHEL
- PLIBERK
- LABOT

Gostišče - Pension

WUTTE

Vesele ob Zablatniškem jezeru

Želi vesele praznike
in srečno novo leto
ter se priporoča za
vse gostinske usluge

HAGO

Trgovska družba z o. j.
Handelsgesellschaft m. b. H.
8.-Mai-Straße 47/II
9020 Klagenfurt/Celovec

Želi vsem
poslovnim partnerjem
uspešno novo leto

Wünscht allen
Geschäftspartnern
ein erfolgreiches
und gutes
neues Jahr

Vesel božič in srečno novo leto

Poslovalnica:
Paulitschgasse 7, 9020 Klagenfurt/Celovec
☎ (0 46 3) 51 26 80 ali 51 28 25

breeraro

Celovec, Völkermarkter Straße 99

BREIMPEX

Handelsgesellschaft m.b.H.

IMPORT - EXPORT - TRANZIT

Celovec, Völkermarkter Straße 99 · Tel. (0)463 - 31 6 70 Tx 42 22 28

Warenhandelsgesellschaft
m. b. H. & Co KG

Poslovodeči družabnik

Christian Breznik

Prijetne praznike in srečno novo leto
vam želi

ZADRUGA
Železna Kapla

Vsem cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem
želi vesele božične praznike in srečno novo leto

Trgovina Ogris-Martič

trafika
in tujske sobe

BILČOVŠ, ☎ 0 42 28 / 22 51

Prijetne praznike
in srečno novo leto

Kakl Valentin

odvetnik

8.-Mai-Straße 2/1
9020 Celovec

Vesele božične praznike in
dobro sodelovanje v letu 1988 želi

Frohe Feiertage und
gute Zusammenarbeit
im Jahre 1988 wünscht

Žaga / Säge

TRAMPUSCH

Sägewerk, Holzhandel, Holzexport - Import
Žaga, lesna trgovina, eksport - import
Gesellschaft mit beschränkter Haftung

A-9150 Bleiburg / Pliberk
Einersdorf / Nonča vas 59
Telefon (0 42 35) 20 76
Telex 422194

Holzindustrie

Sittersdorf - Žitara vas

Žitara vas 42
9133 Miklavčevo / Miklauzhof
☎ 0 42 37 / 25 25-0

Proizvodnja
in prodaja
pohištva:

dnevne sobe
spalnice
otroške sobe
kosovno pohištvo
mize in stoli
kuhinje
izdelava po posebnem naročilu

Celotni program je izdelan iz domačega bora v visoki kvaliteti.
Obiščite nas,
in gotovo boste našli primeren izdelek v prodajalnah IPH.

Se priporočamo in Vam želimo
vesele božične praznike
in srečno novo leto.

Vesele božične praznike
in srečno novo leto

želi

Klub slovenskih občinskih odbornikov

SLOVENSKO
PROSVETNO
DRUŠTVO

BOROVLJE

želi svojim članom in prijateljem
vesele božične praznike
ter srečno novo leto 1988

Zadovoljne božične praznike in srečno novo leto želi

Mihael Antonič

TRGOVINA
HOTEL

Reka pri Šentjakobu v Rožu

Vesel božič in srečno
novo leto želi

GOSTIŠČE JUENA

Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto želi

SPAR-trgovina in gostilna
z dvorano za
vsakovrstne prireditve

Smrečnik-Šoštar

Globasnica ☎ 0 42 30 / 211

Prijetne praznike
in srečno novo leto
želi

J. Lomschek

Tihoja 2 (Šentlipš)
9141 Dobrla vas

☎ 0 42 37 / 22 46

SPAR-trgovina
gostilna s tujskimi sobami

J. OGRIS

v Bilčovsu
☎ 0 42 28 / 22 49

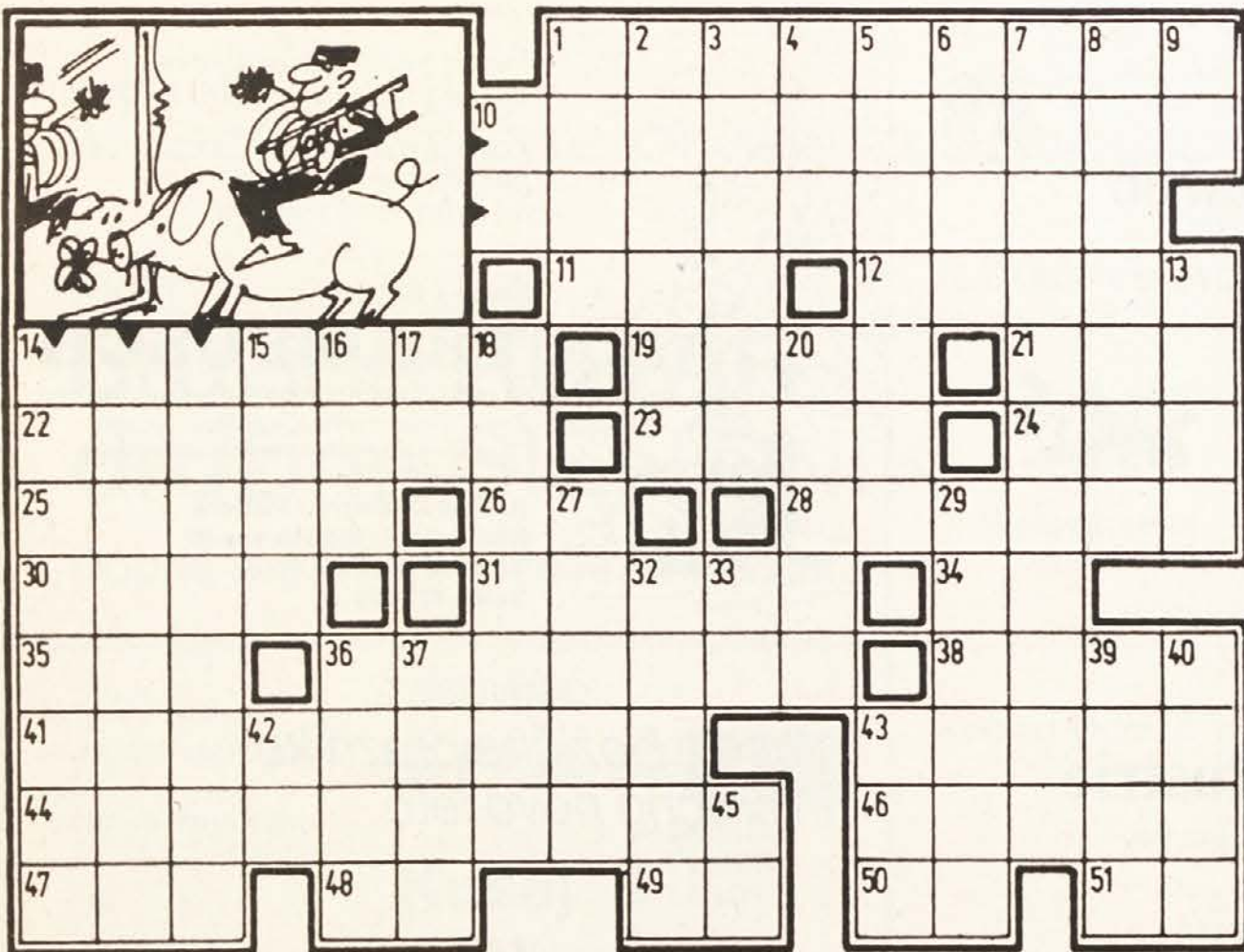
Vsem cenjenim odjemalcem,
gostom in prijateljem
ter bivšim
sotrpinom
izseljencem
vesele praznike
in srečno novo leto!

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi

INTERMERCATOR

in ponuja nova delovna mesta za ženske

Šentjanž/St. Johann 33 · 9162 Struga/Strau ☎ (0 42 28) 30 26 ☐ 42 2660

Tokrat šest nagrad!
 Za praznike smo vam po stari navadi spet pripravili nagradno križanko. Za Vaš trud Vas – ob pravilni rešitvi – čaka šest lepih nagrad: slovenske knjige, plošče in kasete. Rešitev nam pošljite najkasneje do 15. januarja 1988 na naš naslov. Veliko uspeha!

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 21. 12. 1987

	Nakup	Prodaja
us \$	11.416	11.516
can \$	8.71	8.81
angl. £	20.90	21.16
irl	18.61	18.87
sfr	865.75	868.15
bfr	33.60	33.80
ff	207.26	209.14
hfl	624.46	627.34
dm	702.53	705.37
lit	0.949	0.967
dkr	182.30	183.70
nkr	179.07	180.53
skr	192.59	194.61
fmk	283.40	285.80
esc	8.43	8.79
ptas	10.25	10.41
yen	9.02	9.05

Valutni tečaji 21. 12. 1987

din	0.60	0.90
us \$	11.20	11.80
can \$	8.50	9.10
angl. £	20.50	21.70
irl	18.10	19.30
sfr	855.50	875.50
bfr	32.80	34.00
ff	203.00	213.00
hfl	616.00	632.00
dm	695.10	711.40
lit	0.93	0.99
dkr	178.50	185.50
nkr	175.00	183.00
skr	188.50	196.50
fmk	277.00	289.00
esc	8.10	9.50
ptas	10.05	10.85
yen	8.80	9.10

Vestnikova križanka za srečo

Na sliki v levem zgornjem kotu so štirje simboli sreče. Njihova imena vpišite vodoravno ali navpično tako, kot kažejo puščice, ali pa najprej rešite križanko s pomočjo spodnjih opisov in se vam bodo simboli sreče odkrili sami.

VODORAVNO: 1. poraščenost moškega obraza, 11. ime nekdanje nemške igralka Dagover, 12. slovensko ime reke Enns, 14. doprsni kip, 19 živec, 21. desni pritok reke Drince, 22. dramska umetnica, 23. ime zvezde nemega filma Nielsen, 24. krajše ime za glino, ilovico, 25. manjša stoječa voda, 26. okrajšava za „srednji“, 28. prebivalec polotoka Istre, 30. domača oblika srbskega moškega imena Neša, 31. slovenski politik in pesnik iz prejšnjega stoletja (Lovro), 34. kemijski znak za radij, 35. ime nekdanjega ugandskega

politika Amina, 36. prebivalka afriške države Somalije, 38. plemiški naslov, 41. vrsta masnega ovčjega sira, 43. dudam podobno staro makedonski glasbilo, 44. ime največjega vojskovodja starega veka (... Veliki), 46. sol ali ester oljne kisline, 47. časovni termin; ime našega alpskega smučarja, Petroviča, 48. italijanski spolnik, 49. črki s konca abecede, 50. začetnici priimka in imena pesnika Župančiča, 51. značilen primorski vzklík.

NAVPIČNO: 1. belgijski šansonje (Jacques),

2. debelejši konec hloda, 3. starogrški kipar, čigar dela niso ohranjena, Preseren ga omenja v sonetu o čevljarčku, 4. kos celote, 5. kraj v bližini Žalca, ob ceti proti Mariboru (dve besedi), 6. alkaloid v časovno enakih presledkih okrog ravnotežne lege, 8. čistilna sredstva, 9. kazalni zaimek, 10. kratica za „telovadno društvo“, 13. egipčanski sončni bog, 15. kraj v bližini Krškega, tudi mlinski žleb, 16. poželenje, 17. začetnici jezikoslovca Kopitarja, 18. ameriški fonotehnik in industrialec, ki je izumil film v

zvitku in izdelal kamero za tak način (George), 20. velik gorski vrh, 27. ime raziskovalca Amundsen, 29. nekdanja priprava za trkanje na vratih, 32. lep dalmatinski otok z obilo zelenja, 33. kratica za „atletski klub“, 36. starogermansko plem, 37. krožnik podolgovate oblike, 39. nizozemsko mesto, po katerem se imenuje vrsta sira, 40. reka v Črni gori; tudi šesta črka v grški abecedi, 42. enaki črki, 3. naša nestrupena kača, 45. vrsta žita.

sestavil Jože Petelin

TEDENSKI HOROSKOP

- LEV** (23. 7. – 23. 8.)
 V vaše dobro je, da vam ne zmanjka idej, skozi katere vidite nove perspektive. Ne zaupajte vsega vsem, raje prihranite svoje moči za boljše čase. Vaša srečna številka je petdeset.
- DEVICA** (24. 8. – 23. 9.)
 Veliko planirate, v tem tednu pa bi lahko nekaj od tega tudi realizirali. Na to čaka tudi neka oseba, ki večkrat nežno misli na vas. Vaša srečna številka je petnajst.
- TEHTNICA** (24. 9. – 23. 10.)
 Polni boste delovnega elana, kar bo zlasti v eni osebi zbudilo občudovanje. Kolikor boste dovolj pozorni, vas čaka nežno povabilo. Vaša srečna številka je trideset.
- SKORPIJON** (24. 10. – 22. 11.)
 Nekaj neprijetnosti vas čaka, vendar se bo z zadostno mero tolerance vse dobro izteklo. Neka oseba čaka na vaš poziv, vi pa na njenega. Na potezi ste. Vaša srečna številka je osem.
- STRELEC** (23. 11. – 21. 12.)
 Zopet boste imeli priložnost pokazati svoj smisel za družabnost. Sploh boste izžarevali energijo, kar bo imelo zelo ugoden odmev v ljubezni. Vaša srečna številka je štirideset.
- KOZOROG** (22. 12. – 20. 1.)
 Pojavilo se bo nekaj zelo ugodnih priložnosti in od vas bo odvisno, če jih boste izrabili. Razveselilo vas bo srečanje ob koncu tedna, samo imejte občutek za mero. Vaša srečna številka je šest.
- VODNAR** (21. 1. – 18. 2.)
 Trenutki, ki jih šele pričakujemo, so najlepši. Od vas pričakujejo še mnogo dragocenih misli za lepši jutri. Pazite na ravnovesje med dajanjem in jemanjem.
- RIBI** (19. 2. – 20. 3.)
 Delovne obveznosti vas bodo že skoraj spravile v apatičnost, ko boste nepričakovano postali dobre volje. Srečali boste osebo, ki vam bo dala nove impulze, in vse se vam bo zdelo lepše. Vaša srečna številka je dvanaest.
- OVEN** (21. 3. – 20. 4.)
 Jesen je tudi v vas zapustila nežna znamenja umiranja. Visoko leteče želje so postale zopet normalne, zato tudi ne bo nobenih stresov ne pri delu ne v ljubezni. Vaša srečna številka je ena.
- BIK** (21. 4. – 21. 5.)
 V tem tednu vas čaka važna naloga. Zelo pomemben bo vaš pristop, od katerega bo odvisen nadaljnji potek dogodkov. V ljubezni pa samo tole: brez jeka ni odmeva. Vaša srečna številka je osem.
- DVOJČKA** (22. 5. – 21. 6.)
 Reagirati boste morali malo bolj stvarno kot doslej, kajti nasprotna stranka ima zoper vas argumente. Potrebovali boste mir ali nežno osebo, da bo napetost popustila.
- RAK** (22. 6. – 22. 7.)
 Spustili se boste v manjši riziko, kar vam bo prineslo določene ugodnosti. Finančno se boste nekoliko stabilizirali, čustveno pa še preveč čakate samo na druge.

Izšla je knjiga, ki vas obširno informira o delovnih dovoljenjih, o plačah, delovnih in stanovanjskih razmerah, o vizah, potnih stroških, klimi itd. Dobite tudi naslove podjetij, ki potrebujejo delovno silo v Evropi, ZDA,

DELO V INOZEMSTVU

Kanadi, Zahodni Indiji, Avstraliji in na Daljnem vzhodu. Nudijo vam delo npr. v kovinarstvu, oljni industriji, vrtnarstvu, potrebujejo voznike, turistične

vodiče, zaposlite se lahko v hotelih in restavracijah, kot au-pair, na luksurnih križarjenjih. Če se za to zanimate, nam pišite! Brezplačne informacije

dobite, če pošljete že frankirano kuverto na naslov:

CENTRALHUS
 Box 48, S-142
 Stockholm
 Švedska.
 P.S.: Delovnih mest ne posredujemo!

OGLAS

Brošuro „Smrt in kaj potem? Življenje – odgovor iz duhovnosti“ lahko brezplačno naročite pod naslovom: Universalno življenje/Universelles Leben, Postfach 140, 5016 Salzburg.

LOTTO
 3 15 19 24 25 27 (29)
 brez jamstva!
TOTO
 X22 IX2 IX1 2XX
 brez jamstva!

Rešitev iz zadnje številke

◆	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	///	S	T	A	N	K	O	V	I	Č
2	///	D	A	R	D	A	N	E	L	E
3	///	P	A	D	A	R	///	S	E	L
4	S	C	E	N	A	///	O	L	G	A
5	H	R	A	S	T	///	R	A	A	///
6	///	E	N	A	R	E	///	N	L	///
7	P	O	D	Z	E	M	L	J	E	///
8	Č	L	E	N	I	///	Z	E	Č	///

Dr. Franc Wutti – Borovlje
 od 28. 12. do 31. 12. 1987
 ne ordinira

TRIBUNA BRALCEV

Stellungnahme eines Mitunterzeichners

Zu den Fragen und sonstigen Feststellungen in üblicher Manier, durch den KAB (13. 12. 87) möchte ich als Mitunterzeichner wie folgt Stellung beziehen:

1. Weder die Initiatoren der kürzlich öffentlich erschienen Petition (Anzeige), betreffend die in der beschlossenen Form abzulehnenden Neuregelung im Minderheitenschulwesen, noch die Unterzeichner derselben, sind einem „Abwehrkämpferbund“ (KAB) Rechenschaft darüber schuldig, wer das ganzseitige Inserat bezahlt hat!

2. Die Frage nach dem „Warum“ (von einem KAB u. Co stets gerne übersehen!) ist für alle, die lesen können bzw. wollen, in den einleitenden Sätzen zur Unterschriftenliste verständlich begründet!

3. Die in diesem Lande durchaus übliche und recht häufig angewandte „Mache“ des Hinweises „auf Unterschriften zahlreicher Persönlichkeiten, neben Kommunisten und sonstigen Linksaußen“ —, ist ein schon so uralter Hut, daß man sich über diese monotonen, einfallslosen Wiederholungen amüsieren muß! (Es darf gelacht werden...)

4. Daß ein KAB weiters die Frage an alle Unterzeichner stellt, „ob sie sich dessen bewußt gewesen seien, welches Spiel, unter dem Vorwand des Minderheitenschutzes ausgetragen, sie damit unterstützten“, darf als weiterer erheitender Punkt empfunden werden. „Schwere“ Frage an den KAB: „Wer hat, mittels einem „Volks“-begehren (1984), welches obendrein nur von dürrtigen 9% der Stimmberechtigten unterschrieben wurde, dieses Spielchen begonnen? Die slowenische Volksgruppe war es jedenfalls, leicht nachweisbar, nicht! Es entspricht aber der schon erwähnten „üblichen Manier“, nun Gegnern dieser schlechten und unausgegorenen „Husch-Pfuschregelung“ (Pädagogenmodell) direkt oder auch nur indirekt „das Schüren von Unfrieden“ zu unterstellen!

5. Es geht in Wahrheit,

folgt man der Angelegenheit — zurück zu ihrem Ursprung (Schul-„Volks“-begehren und einleitende Aktivitäten dazu), keineswegs um eine „Verbesserung“ eines bisher ohnedies mustergültigen Unterrichts an unseren zweisprachig geführten Schulen, sondern um die möglichste (doch noch) Verwirklichung der Trennungsbestrebungen!

6. Daß es hier um die endliche „Abschaffung“ (?) des slowenischen „Zwangsunterrichtes“ (?) gehe, wie man in diesem Lande recht häufig hört, fußt wohl auf „jener Unkenntnis — bewußt falschen Information — und auf jenen Vorurteilen“, welche ein KAB, an die falschen Adressen gerichtet, in seiner Reaktion anspricht! Kein nicht zum Slowenisch-Unterricht angemeldetes Kind, wird seit 1959 in Slowenisch gelehrt, muß diesen Unterrichtsgegenstand also keineswegs absolvieren, unterliegt daher auch keinem „Slowenisch-Zwangsunterricht“! Herbert Guttenbrunner 9071 Köttmannsdorf, Talir 11

Mladinski zbor Bilčovs mora peti naprej!

Bil sem več kot samo presenečen, ko sem bral v obeh slovenskih tednikih, da je „Mladinski zbor Bilčovs“ nehal delovati „zaradi nereševanja nakazanih problemov“ (SV in nt 9. 12. 87).

Z vso simpatijo sem od vsega začetka spremljal delo „Mladinskega zbora Bilčovs“, ker sem ravno tu videl uresničene tiste težnje, za katere sem se že v študentskih letih na Dunaju in tudi pozneje zmeraj boril, da je treba — in je tudi možno — kulturno delovati preko vseh ideoloških in strankarskih zaprek. Zelo se čudim, da je tako kvalificiran glasbeni strokovnjak, kot je prof. Kovačič, lahko začel (ali smel začeti) s svojim delom samo „na besedo in v dogovoru z g. župnikom in SPD Bilka, ki sta sprejela in potrdila nevtralnno organizacijsko obliko zbora“.

Če je, kot piše prof. Kovačič sam, skupina uspela, če je v zboru sodelovala mladi-

na, ki je glasbeno nadarjena, človeško odlična in zanesljiva, če so starši delo zbora spremljali z veliko simpatijo in vsestransko pomočjo, če je on sam kot zborovodja bil od njih več ko sprejet, potem bi kot strokovnjak moral imeti vendar toliko samozavesti, da se počvižga na razne puščice, naj priletijo od koder si bodi, in nadaljuje svoje uspešno delo, ki samo koristi slovenski narodni skupnosti in tudi osebni razgledanosti ter izobrazbi vsakega člana tega zbora. Če starši zbor želijo in otroci radi pojejo, kdo se ima razen staršev pravico vtikati? Marsikateri starši drugih koroških občin bi bili zelo veseli, če bi imeli v svoji sredi kvalificiranega glasbenika, ki je tudi pripravljen posredovati svoje znanje njihovim otrokom. Zato ne morem verjeti, da bi bil v Bilčovsu kdo duhovno tako omejen, da tega ne bi spoznal in znal ceniti.

Koroški Slovenci rabimo danes veliko kvalificiranih, izobraženih ljudi, ne takih, ki se sami pomilujejo, ker se v življenju nič niso naučili. Otroci tistih koroških Slovencev, ki so jim starši nudili vse možnosti izobrazbe, ne bodo diskriminirani in tlačeni. Tudi glasbena izobrazba je izobrazba! Zato upam, da se tako bilčovski starši, ki jim izobrazba in višja kvalifikacija svojih otrok gotovo veliko pomenita, kot tudi prof. Kovačič kot samozavesten in priznan glasbeni strokovnjak in pedagog, ne bodo pustili ugnati v kozji rog.

prof. Miha Kulnik, Dunaj

Mladinski seminar v Planici

Slovenska prosvetna zveza iz Celovca in Zveza slovenskih kulturnih društev s Tržaškega sta prejšnji konec tedna priredili seminar „Odnos mladine do kulture“ v domu „Planica“ v Planici.

Seminarja smo se udeležili mladinci s Koroške in zamejske Primorske. O navedeni temi so nam predavali znani strokovnjaki s področja kulture, skupinske dinamike in družbeno političnih vprašanj. Med referenti so bili dr. Vinko Skalar, Alenka Rebula-Tutta ter predstavniki ZKOS in RK ZSM Slovenije.

Veliko pozornost in

adria airways

LJUBLJANA – YUGOSLAVIA

Dragi prijatelji!

Radi bi Vam povedali, da nas zima prav nič ne ovira in da letimo dalje soncu naproti. Pojdite z nami v Split, Dubrovnik ali na Ciper, lahko pa se odločite tudi za London, Tel Aviv ali München.

Pokličite nas na tel. štev. 061/318-944, z veseljem vas pričakujemo!

vaša Adria

KAROLINA KOLMANIČ

Izzvenela je pesem

22

„Škoda, da smo mi že zdavnaj“, se nasmehne Vlado.

Prvo nedeljo so sedeli za mizo in kosili. Nič se ni spremenilo. Tako ali skoraj tako so nedelje tekle že pred poroko. Očetov sedež je bil prazen. Mlada sta se skrbno izogibala vprašanj. Do matere, ki si je osvežila spomine na moža, sta morala biti obzirna. Mož se je vrnil, se ustavil na vmesni postaji, in zopet šel. Je ves nekdanjij ogenj ugasnil? Ali je odtujitev usoda starejših zakoncev? Veri so se večkrat

utirale podobne misli in tedaj se je prižela k Emilu.

„Danes bi morali domov“, je prišla s svojo željo na dan.

„Dobro, saj lahko gremo. In z novim avtom, kaj?“ so Emilu zažarele oči.

„Če meni, zakaj pa ne. Mama, tudi... ti... boš šla z nama.“

„Dobro, hitro pomijem posodo.“

„Bova kar obe, lahko pa tudi sama“, se ponudi Vera.

Emil je odšel na dvorišče. Tašča je glasneje privila radio,

ki je bil sicer vse dneve vključen in je Veri že dodobra presedal.

Nekako v opravičilo je tašča utemeljila:

„Zdaj so želje, veš?“

„Vem, vem.“

In res so se vrstile zopet vse mogoče: domače in tuje, neštetokrat ponovljene, a za posameznika, prevsem

naslovnika, nadvse dragoce-

ne. Vse je drselo mimo Verinih ušes. Glasovi so se mešali s cingljanjem kozarcev v pomivalnem koritu. Nenadoma

obstane posoda v roki... Ušesa ujamejo glasove... Emilu Novaku za srečno življenjsko pot... Ob pesmi pa naj se spomni Irene. Noge so prilepljene na tla. Prsti se krčevito oprimejo roba korita. Obrazne mišice otrpnejo, zobje stisnejo. Zapre oči, ušesa pa lovijo besedo za besedo: Idi sad štopre, a srce pusti mi... Noge se sprostijo in podzavestno uberejo pot proti radiu. Roka hlaslno zavrti gumb, zaškrtnje in konec.

Zazre se skozi okno. Gleda v prazno. Čustva in pamet; vse izgineva, tone v neznanost. Nekje iz veže prihaja glas, še ta ves tuj:

„Vera, voda ti teče!“

Stopi do korita, ki je že sko-

raj polno. Zapre pipo. Vključi misli. Brska nekje po najboljši rešitvi: povedati ali molčati. Odloči se za molk. Tašča, ki hodi okrog avtomobila, zakliče skozi odprto okno:

„Vera, nekaj steklenic vzemi za vaše.“

Vero spreletava; k vragu vse steklenice, odvrne pa:

Ne vem, katere in koliko. Res ne.“

„Dobro, grem jaz“, se sliči z dvorišča Emilov glas.

Vozilo drsi po cesti: metalizirano vozilo, visok sončen in svetel dan, ki se ironično nasmiha z ljubosumnostjo ali užaljenostjo nabitimi mislimi.

Tašča vso pot pripoveduje; vse vaške čenče so obdelane.

(dalje prihodnjič)

Slovenski športniki leta 1987

Slovenska športna zveza in Slovenski vestnik izvolila najboljše v tem letu

Slovenska športna zveza in uredništvo Slovenskega vestnika sta tudi letošnje leto opazovala in spremljala športno udejstvovanje slovenskih moštev in športnikov. Kot vsako leto sta se tudi letos zmenila, da bosta izvolila izmed slovenskih športnikov in športnic najuspešnejše posameznike/posameznice in najboljšo ekipo. Člani žirije (dr. Ludvik Druml, Franci Rulitz, Ivan P. Lukan in Andrej Mohar) so nato vsak zase sestavili svojo lestvico najboljših slovenskih športnikov, na koncu pa so skupno sešteli točke po sistemu tekmovalj za svetovni pokal (25 - 20 - 15 - 11 - 8 - 5). Tako so dobili rezultat, ki preseneča predvsem pri izidu ženske in ekipne konkurence, saj je uspeh ženske namiznoteniške

ekipe v državni B ligi (drugo mesto po jesenskem prvenstvu) prav gotovo vplival tudi na zmago Marti Oraže

pri ženskah. Toda Oražejeva si je ta uspeh gotovo zaslužila tudi s tretjim mestom na koroškem posa-

mičnem ter z drugim mestom na koroškem ženskem ekipnem prvenstvu. Presenetljiv pa tudi izid

pri moških: Franci Wieser, ki v Avstriji v svoji kategoriji skorajda nima več nasprotnikov, je zmagal pred Francijem Wjegelejem, našim športnikom leta 1986. Že na tretjem mestu pa je mladi nordijski talent Peter Wrolich, pravtako kakor je pri ženskah že na tretjem mestu mlada Dunja Jamnig iz Šentjanža. Vsekakor sta ta dva spodbuda in dokaz, da tudi med Slovenci na Koroškem narašča kvaliteta športnega delovanja, ter da se nam za naš naraščaj ni treba bati.

Vsem športnikom - izbranim in tudi tistim, ki niso prišli v ožji krog nagradnih - želimo tudi za naslednje leto mnogo uspehov, nam pa, da bi se ob njihovih uspehih lahko še večkrat kot leta 1987 povesečili!

Športnik leta 1987:

1. Franci Wieser	81
2. Franci Wjegele	50
3. Peter Wrolich,	
Marko Kupper	38
5. Marjan Velik	36
6. Alojz Gallob,	
Aleksander	
Čertov	28
8. Marjan Oraže	8

Športnica leta 1987:

1. Marta Oraže	90
2. Ani Müller-	
Klemenjak	81
3. Dunja Jamnig	53
4. Danijela	
Karničar	50
5. Tončka	
Einspieler	20
6. Iris Wieser	16
7. Marion Užnik	13
8. Katja Malle	13

Ekipo leta 1987:

1. Ženska NT-ekipa	
Sele	73
2. ŠK Dob/Aich	71
3. SŠZ Cartrans I	64
4. SAK	41
5. NTK Celovec I	35
6. Sele-nogomet	21
7. Bilčovs	20
8. Dekleta-košar-	
karice ZGS	11

Plavalni tečaj SŠZ za 4- do 6-letne otroke

Slovenska športna zveza letos ne ponuja samo smučarskega tečaja za vsakogar (glej razpis med športnimi terminami), temveč tudi poseben plavalni tečaj za naše predšolske otroke. Ta se bo začel v torek 16. februarja 1988 v celovškem mestnem kopališču (Hallenbad). Vodila ga bosta Kristijan Zeichen in Milan Kupper.

Vsak torek in četrtek bosta na vrsti dve skupini (prva skupina od 15.30 - 16.20 ure, druga skupina pa od 16.30 - 17.20 ure). V vsaki skupini bo največ šest otrok, tečaj pa skupno obsega 16 učnih ur in bo trajal osem tednov (razen ob praznikih in med šolskimi počitnicami).

Starši otrok se morajo obvezati, da pripeljejo otroke v kopališče, ter da jih že preoblečene v kopalke predajo učitelju ob začetku ure ter da otroka prevzamejo po zaključeni uri. Tečajna znaša 400 šilingov, vsakokratna vstop-

nina v kopališče pa deset šilingov. Slovenska športna zveza dodatno obvešča, da stane garderobna omarica vsakič dodatnih deset šilingov, ki jih dobite nazaj, ko jo spraznite.

Prijave (vplačilo tečajnine) so možne do 16. februarja ob 15.30 uri. Otroka prijavi s prijavnico pri voditeljicah obeh slovenskih otroških vrtov v Celovcu (Šikoronja, Weiss). Zaradi omejenega števila pa bo Slovenska športna zveza morala upoštevati prijave po vrstnem redu vpisa. Vsekakor pa je ta ponudba vredna, da se je poslužite!

SAK-ples

26. decembra ob 20. uri v hotelu „Obir“ v Železni Kapli

Franci Wjegele 6.

Finex Matty Nykänen letos prevladuje v tekmah za svetovni pokal. V Sapporu na veliki skakalnici je svoje nasprotnike premagal kar za 22 metrov aliskoraj 40 točk. V nedeljo je bil najboljši Avstrijec Zahomčan Wjegele, ki je s skoki na 98,5 in 90,5 metrov osvojil šesto mesto. Dokaz, da se Franci približuje prejšnjih let. Tekmoval bo tudi na Olimpijadi v Calgary-u.

SAK v pokalu proti Steyru

Za avstrijski nogometni pokal so za nasprotnika Slovenskemu atletskemu klubu izžrebali moštvo Vorwärts Steyr, ostalim koroškim klubom pa FC Tirol (Rapid Lienz), FC Amdorf (WAC) ter Mödling (Trg). Kapetan SAK, Marjan Velik, je v prvi reakciji označil Steyr kot „zagotovo enega izmed najtežjih nasprotnikov, ker ima mlado in močno ekipo z izkušenjimi igralci. Steyr ni le po naključju v srednjem play-off avstrijskega prvenstva. To pa je za nas vsekakor tudi dodatna motivacija, saj hočemo nadaljevati s pokalno tradicijo.“

Tekma bo na velikonočni ponedeljek, torek 4. aprila ob 16. uri. Velika pa smo vprašali tudi za napoved: „Kot rečeno, je Steyr zares težak nasprotnik. Toda v pokalu nam zgornjeavstrijski klubi očitno ležijo...“ Spominjam samo na zmago proti LASK-u ...“

TERMINI

NAMIZNI TENIS

Nedelja, 3. 1.: 13. mednarodni novoletni namiznoteniški turnir (športna dvorana Borovlje, 8.00).

SMUČANJE

Nedelja, 3. 1.: Tradicionalna mednarodna ljudska smučarska tekma za „Karavanškega medveda“ in mladinski slalom za „Kekca“. (pri Francu v Selah-Zgornjem Kotu, 11.00).

7. 2.-13. 2.: Smučarski tečaj Slovenske športne zveze na Kronplatzu na Južnem Tirolskem. V ceni 3000 šilingov je zajetih 7 polovičnih penzionov in prevoz z modernim avtobusom. Vključen je tudi pouk smučanja v dopoldanskih urah oziroma smučarski izleti pod strokovnim vodstvom. Interesenti naj se prijavijo najkasneje do 27. januarja 1987 z naplačilom 1000 šilingov na konto SŠZ, štev. 3.029.113 pri Posojilnici Celovec.